

אתנתא

בשבע 1040 | י"ג בניסן תשפ"ג, 04.04.23

פרויקט
חג
מיוחד

פסח דורא

הרב אליעזר איגרא ובנו אורי, בועז העצני ובתו שרה, יצחק נחשוני ובנו קובי ונחי אייל ובנו יותם: אבות ובנים נפגשים לשיחה באווירת חג הפסח, על המשכיות, חוויות מעצבות ושיתופי פעולה בין־דוריים

// דביר עמר, ניצן קידר, יוסף ארנפלד ויוני רוטנברג

6 פרויקטים שלא צריכים ידע

בית פרטי 4 חדר'

החל מ-1,930,000 ₪

דירת 4 חדר'

החל מ-1,490,000 ₪

בית אחרון

בית פרטי 4 חדר' על מגרש חצי דונם

2,485,000 ₪

בית פרטי דו משפחתי

החל מ-1,950,000 ₪

דירת 4 חדר'

החל מ-2,000,000 ₪

דירת גן 4 חדר'

החל מ-1,760,000 ₪

מאז ועד היום
הדרך לחירות עוברת בים
חג פסח
שמח

לוויתן הפרויקט הלאומי

אחד מי יודע? האקדמית חמדת אני יודעת!

הפסח הזה כולנו נרשמים

תואר שני M.Ed.

שנה אחת בקמפוס

בתוכניות:

ניהול וארגון מערכות חינוך |
התרבות היהודית בזיקתה אל התנ"ך והוראתה |
חינוך מדעי בהתמחויות: מדעים/ מתמטיקה |
חינוך מיוחד* בהתמחויות: לקויות למידה/ אוטיזם |

תואר ראשון B.Ed.

יומיים בשבוע בקמפוס

בחוגים:

מתמטיקה | מדעים | אנגלית | ספרות | מקרא |
תושב"ע | הגיל הרך | חינוך מיוחד +
הוראה מותאמת (מתקנת) בקריאה,
כתיבה וחשבון

נרשמים לתואר ראשון ותעודת הוראה ומקבלים מחשב נייד מתנה! בכפוף לתקנון

רכבת

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

רג"ב
תוכנית מצוינות

אחת לחודש
למידה מרחוק

החזר שכר
לימוד ל-M.Ed.
בכפוף לתקנון משרד החינוך

מערך מלגות
נרחב

שנה ראשונה
חינם ל-B.Ed.
בכפוף לתקנון משרד הביטחון

*הענקת התואר מותנית באישור המל"ג

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

Brilliant & co.

יש לנו תכניות לפרק הבא בחיים שלכם!

פרוטיאה באלקנה, דיור מוגן לקהילה הדתית שפותח לכם פרק חדש ונפלא בחיים ומאפשר לכם ליהנות מאיכות חיים, הווי קהילתי וחברתי עוטף ומחבק, חיי תרבות עשירים, ביטחון אישי עם שירותי רפואה ואבטחה 24/7, וחווית מגורים מכנקת במיוחד

הצטרפו לעשרות
דיירים ודירות
מכל רחבי
הארץ שכבר
חתמו על דירה
בפרוטיאה באלקנה!

ההדמיות להמחשה בלבד

מעל 70% מדירות ארבעה החדרים נחתמו
הזדרזו לבחור את הדירה שלכם!

הבניה
בעיצומה

פרוטיאה באלקנה
מאמינים בחיים הטובים

לתיאום התקשרו:
***9405**
www.proteahomes.co.il

מוזמנים לביקור
בדירה לדוגמא

פרוטיאה באלקנה, דיור מוגן לקהילה הדתית, פותח לכם פרק חדש ונפלא בחיים ומאפשר לכם ליהנות מאיכות חיים, ביטחון אישי, הווי קהילתי עוטף ומחבק, חיי תרבות עשירים וחוויות מגורים מפנקת במיוחד. מוזמנים להצטרף לעשרות דיירים ודיירות מכל רחבי הארץ שכבר עשו צעד חכם לעתיד ובחרו בפרוטיאה באלקנה.

ניסנהולץ: "כמי שמלווה שנים אנשים במעבר לדיור מוגן, המשפט שאני שומע הכי הרבה הוא "חבל שלא עשיתי את זה קודם", אנשים כיום מבינים שכדאי להם לעבור למתחם דיור מוגן כשהם עדיין בריאים וניידים. הם עוברים מחוג להרצאה, יוצאים לטיולים ברחבי הארץ, נהנים מארוחות מפנקות, ומחברה של בני גילם."

בפרוטיאה באלקנה הבניה בעיצומה, הצוות עובד בכל הכוח כדי לספק לכם חוויות מגורים מושלמות. זה הזמן לתכנן קדימה, לממש הזדמנויות ולנצל את הרכישה המוקדמת כדי ליהנות מכל היתרונות שיש לפרוטיאה להציע עבורכם - בדיוק לפי החלומות שלכם. איך למשל? בבחירה מוקדמת אתם בוחרים באיכות חיים שמתאימה לכם בדיוק, כל ההיצע פרוס בפניכם ואתם בוחרים בדירה שלכם מבלי להתפשר על כיווני אוויר מועדפים, גודל ותכנון אופטימליים, מרפסת סוכה צמודה לדירה ואפילו חניה מתחת לבית, כי אם כבר בוחרים באיכות חיים - לא מוותרים על אף פרמטר.

עם גב חזק של רשת פרוטיאה, מפרט ותכנון מדוקדק שחושב על כל הצרכים שלכם, וקהילה עוטפת וחמה של אנשים כמוכם - זה הזמן להצטרף לעשרות אנשים מכל רחבי הארץ שכבר חתמו על איכות חיים ולפתוח פרק חדש בחיים בפרוטיאה באלקנה. בואו להתרשם מהפרוייקט ומהדירה לדוגמא שמדגימה את כל היתרונות שמחכים לכם.

פרוטיאה באלקנה
דיור מוגן לקהילה הדתית

לתיאום *9405
פגישה: www.proteahomes.co.il

השנים בהם ניהלתי בתי דיור מוגן לציבור הכללי בהם גרו גם דתיים, היו רגעי מתח סביב שאלות כמו - כמה שעות תעבוד מעלית השבת? תושבי המגזר הכללי רצו מוזיקה בחללים הציבוריים והדתיים לא. כמה שניסנו להקל ולהכניס אווירה טובה בין המגזרים, וללכת בין הטיפות, זה לא תמיד הלך, והבנו שיש צורך בהקמת בית ייעודי לאוכלוסייה הדתית לאומית. החזון הוא חוויות מגורים שמציעה את כל התנאים והפיקנוקים, בלי להתפשר על אורח החיים הדתי וחיי קהילה."

רשת עם מורשת

רשת פרוטיאה חרטה על דגלה דיור מוגן איכותי לבני הגיל השלישי. בית הדיור המוגן הראשון של פרוטיאה הוקם בשנת 2000 ונקרא בשם "פרוטיאה בכפר", בהמשך הוקם פרוטיאה בהר וכיום מקימה הרשת את הפרוייקט באלקנה, כשלצידו פרויקט נוסף לציבור הכללי בראשון לציון.

פרוטיאה באלקנה, מעבר להתאמה לציבור הדתי לאומי, עתיד להיות בית דיור מוגן מהמפוארים שהוקמו בארץ, עם הקפדה על כל הפרטים הגדולים והקטנים - פעילות תרבות והרצאות עשירה, פעילות ספורט וחוגים ענפה, חדר כושר מאובזר, בריכת שחייה, ג'קוזי, סאונה וסטודיו להתעמלות, מסעדה שתציע ארוחות ברמה גבוהה, לצד האפשרות של כל דייר לבשל את ארוחותיו בביתו, שירותי ניקיון בכל דירה, שירותי רפואה ואבטחה 24/7 שיעניקו שקט נפשי לשוהים במקום ולבני משפחותיהם, שירותי אחזקה ותיקונים שיאפשרו ביטחון וידיעה כי יש בשטח אנשי מקצוע מתאימים בכל תחום בתחזוקת הבית.

יש חוויות שנצרכות לנו בזיכרון לנצח. חוויות של המולה משפחתית ושל נחת אמיתית. חוויות של סעודה משפחתית ומלוכדת, בה כל בני המשפחה יושבים יחד סביב שולחן השבת או החג, רגעים של בלאגן ושל צחוק, של בדיחות משפחתיות ונחת מרגשת ובלתי נשכחת.

בדיור המוגן של פרוטיאה באלקנה תוכלו לחגוג שבתות, חגים וימים טובים יחד עם בני המשפחה, בדירות אירוח מותאמות ועם ארוחות כיד המלך - כדי שתוכלו ליהנות מכל הטוב שיש לפרוטיאה באלקנה להציע בדירות שמתאימות לפרק החדש בחיכם - מבלי לוותר על רגעי איכות משפחתיים.

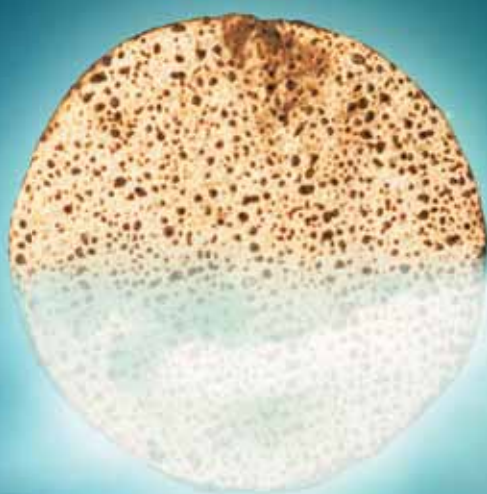
פרוטיאה באלקנה הוא דיור מוגן איכותי, ראשון מסוגו לקהילה הדתית לאומית ששם דגש על בניית קהילה איכותית וחמה, איכות חיים ברמה הגבוהה ביותר ומיטב התנאים כדי שהפרק הבא בחיים - יהיה כמו בחלומות והרבה מעבר.

קהילה של אנשים כמוכם

אחד הפרמטרים המרכזיים בהקמת פרוטיאה באלקנה היה בניית קהילה מלוכדת, מגוונת, חמה ומשפחתית. במעבר לדיור מוגן אתם מרכיבים סביבכם את האנשים שיקיפו אתכם, את הקהילה שיהיה לכם כיף ונעים לחיות בה ולבלות איתה. אנשים כמוכם, שומרי תורה ומצוות, שחולקים איתכם את אותם זיכרונות ילדות, אותה נוסטלגיה מתוקה של תנועת הנוער, אותו ה"לקסיקון" המגזרי. מתחם המגורים של פרוטיאה באלקנה מותאם כולו למגזר הדתי לאומי, הן בהיבטים הטכניים - שעוני שבת, מעלית שבת, כיורים כפולים במטבחים, מרפסות סוכה, ובעיקר בהיבטים התרבותיים - עושר של שיעורים תורניים, הדף היומי, תפילות, קידוש משותף בשבת, אווירת חגים מרוממת ועוד. בפרוטיאה באלקנה תרגישו לגמרי בבית, בימי חול כמו גם בימי שבת ומועד.

יחיאל ניסנהולץ מנהל פרוטיאה בהר, שמלווה את הקמת המתחם, ובעל ניסיון של הקמת וניהול בתי דיור מוגן קרוב לארבעים שנה, משתף: "במהלך

יהי
רופא
בחצי
הלילה

גם בחג, לאומית איתכם
מכל מקום ובכל זמן!

התכתבות עם
רופא.ת נשים

התכתבות עם
רופא.ת משפחה

מוקד אחיות 24/7

רופא.ת משפחה
online

רופא.ת עור
Online

רופא.ת ילדים
online

פסח בריא, כשר ושמח!

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

ותודה לזבוב המצרי

ביום רביעי בלילה יציין עם ישראל את ראש השנה לאמונה. רצוי שזה לא יתפוס אותנו לא מוכנים

שלושה דורות בהרמוניה. משפחת דמן בהקלטות לאלבום החדש

1 כשסיימתי לקרוא את חוברת 'באר הפרשה' לפסח, עם השיחות העסיסיות של הרב אלימלך בידרמן, חשבתי שאולי כדאי לקחת את המיטב מהחוברת המרוממת הזאת, ולפרסם אותו בטור של ערב פסח. למה שרק אני אהנה? למה שרק לי יהיה ליל סדר משמעותי?

אז הנה. קבלו כמה רעיונות, סיפורים וטיפים לליל הסדר, שקצת "תרגמתי" מהסגנון החסידי-ידישאי של הרב בידרמן לשפה של טור בעיתון. אבל לפני זה, אני רוצה לפתוח במשל קצר שבו דווקא לא נגעת. אני מביא אותו כאן ככתבו וכלשונו של הרב בידרמן. כל עריכה רק תגרע:

"כלל גדול הגידו צדיקי הדורות: כפי הכנתו של האדם לקראת עשיית המצווה ולקראת הימים המאירים והקדושים הבאים עלינו לטובה, כן יזכה לקבל אורם והשפעתם לטובה. ולא עוד, אלא שעל ידי ההכנה יזכה שיהיה האור הגדול בר קיימא, ויישאר אצלו רישומא דקדושה והתעלות מחג הפסח לכל השנה. ומעשה שיכול להיות אמת: יהודי אחד קנה 'קאווע' (כוס קפה) בקאווע-מאשין (מכונת קפה). והנה, מאשין זה מציע לפני האדם כמה וכמה סוגים של קאווע, מינים ממינים שונים להנות בהם בני אדם. ואכן, זה האיש בחר בסוג קפה המשובח ביותר, והכניס לתוככי המאשין סך 10 דולר טבין ותקילין. מיד 'צא הקצף' והמאשין החל לקלח את המשקה עם החלב, כשהכול נשפך לכל עבר. תהה הלה ואמר: היישמע שערורייה כזאת?! חוצפה בפרהסיא. לרמות אנשים תמימים?! אולם אז הראו לו כי על יד המכונה עומדים הכן כוסות, ומאחר שלא הניח תחילה כוס במקום המיועד - על כן לא היה למשקה מקום לנוח בו. וכזאת ייאמר כלפי עניין ההכנה בערב פסח. הנה מגיע החג הקדוש שבו נשפע ממעל כל מיני ההשפעות הטובות, מהסוג המשובח ביותר... אך אם לא יניח תחילה בית קיבול - להיכן ייכנסו כל ההשפעות הטובות?!"

השתכנעתם מהמשל? יפה. אז בואו נתחיל להכין את ה"בית קיבול" כדי שהאספרסו שלנו לא יישפך לשווא.

2 קודם כול, איך מתכוננים? ההכנה הכי טובה היא לדעת שליל הסדר הוא לא רק יום זיכרון היסטורי שבו אנחנו מציינים אירוע מכונן שהתרחש אי אז לפני 3,335 שנה. הסיפור של ליל הסדר אכן מתחיל ביציאת מצרים, אבל בכל שנה בלילה הזה מאיר בעולם אור מיוחד. אור שלא היה בשנה שעברה. אגב, זה קורה בין אם נרגיש את זה ובין אם לא. זאת פשוט המציאות (הרוחנית) שתתרחש ביום רביעי בלילה השבוע. ובכל זאת, כדאי לנסות להרגיש את זה. או לפחות לדעת שמשוהו מאוד מאוד גדול קורה בעולם הלילה.

מה בדיוק קורה? בואו ניתן לספר הזוהר לדבר: "ותנא: הווה נהיר ליליא כיומא דתקופה דתמוז". אתם קולטים מה כתוב פה? זה מדהים! לא, סתם, גם אני לא הבנתי את הארמית... אבל קבלו תרגום: "אותו הלילה היה האור מאיר כבצהרי היום בתקופת תמוז". והאור הגדול הזה שהאיר אז, לפני 3,335 שנים במצרים, מאיר עד היום בכל שנה. לילה כיום יאיר.

ותשמעו איך ממשיך וכותב הזוהר, לא על יציאת מצרים, אלא על ליל הסדר שלנו, עם כל הבלגן של הילדים, ועם המיץ ענבים שנשפך על הבגד החדש: "בה בשעה מקבץ הקב"ה את כל החבורה שלו ואומר להם: 'לכו ושמעו הסיפור של השבח שלי שמספרים בני ישראל ושומעים סיפור השבח ששמחים בשמחת הגאולה מאדונם, ובאים ומודים לקדוש ברוך הוא על כל אלו הניסים והגבורות, ומודים לו על העם הקדוש שיש לו בארץ, השמחים בשמחת הגאולה של אדונם'."

2 וחלק מההכנה הרוחנית לליל הסדר היא גם הכנה מוזיקלית. חלק חשוב. אז למי שרוצה להעשיר קצת את הפלייליסט של ליל הסדר שלו, להעמיק אותו, הנה שתי המלצות חמות לשני פרויקטים מיוחדים ולא מדוברים. למה לא מדוברים? כי אלה לא להיטים להמון העם, אלא למבינים בלבד. אבל אתם הרי מבינים, לא?

1 נתחיל ב'שירת גאולים'. יוסף קרדונר, היוצר הברסלבי עם הקול הטהור (שהלחין את 'שיר למעלות' המפורסם כל כך ועוד מאות שירים לא מפורסמים כל כך), הוציא לאור אלבום חדש ובו הוא מבצע, כמו שרק הוא יודע לבצע, ניגוני ברסלב עתיקים לפסח. מכל השירים הנפלאים שם אני הכרתי, לבושת, רק את 'קרב יום' המפורסם, שמסתבר ששרו אותו עוד בתקופת הבעל שם טוב. אבל חוץ ממנו יש באלבום עוד עשרה ניגונים עתיקים שקרדונר שר בעיבוד ישראלי. הייתי כותב "בעיבוד ישראלי עכשווי", אבל לא, זה יותר עיבוד ישראלי של שנות השבעים. טוב, יחסית לשירים בני 250 שנה זה לגמרי עכשווי.

תקשיבו לאלבום הזה. הוא חלק מסדרת אלבומים של ניגוני ברסלב שקרדונר מחדש. האלבום הקודם בסדרה, 'מנורת הזהב' עם שירי חנוכה עתיקים, שינה לכל כך הרבה משפחות את חנוכה. מה שרנו לפני שהכרנו את כל העושר הזה? "נר לי דקיק"? האמת שאני כבר לא זוכר. אבל יש לי הרגשה שהאלבום החדש הולך לעשות לפסח את מה שקודמו עשה לחנוכה.

והפרויקט השני הוא 'פסח אינדערהיים' (בתרגום חופשי מידידי: פסח בבית. ואם הבנתי נכון הכוונה היא במובן העמוק והמתגעגע של המילה בית) של הרב ירמיהו דמן. וואי, להתחיל לתאר את הרב דמן בקטע קצר במסגרת זה באמת מאתגר. בעיניי הוא ה"בעל מנגן" - בה"א הידיעה - של המוזיקה החסידית בחמישים השנים האחרונות. אני לא מדבר רק על השירה שלו בעשרות שירים שכבשו את העולם היהודי ('הי החודש', 'תהא השעה הזאת', 'פתח שערי שמיים', 'כי אורך ימים' ו'השבועתי אתכם'). אני מדבר על העמידה שלו. על האישיות החסידית המלבבת שעוברת דרך הקול. באלבום החדש הרב דמן, בן הלמעלה משבעים, מחדש את הניגונים ואת נוסח ההגדה שעליהם גדל בבית אבא, הנוסח של חסידות רופשיץ. והוא עושה את זה בעזרת בנו, המפיק המוכשר משה דמן, ובעזרת נכדו בן השמונה, יששכר דב.

ואם שלושה דורות ששרים (כל כך נפלא) ביחד בהרמוניה ניגונים שעברו במשפחתם מדור לדור זה לא מספיק מרגש, אז באלבום המיוחד הזה יש גם הקלטה נדירה של אביו המנוח, ר' יצחק דמן, שניצל מהשוואה לאחר שגלה לסיביר, והיה, כך גיליתי השבוע, גם חסיד רופשיץ וגם חסיד של החזון אי"ש.

על העטיפה של האלבום החדש, השישי בסדרת החייאת הניגונים העתיקים, כותב דמן כך: "ואני תפילה כי ה' יתברך יהא בעזרנו להמשיך ולהפיץ בישראל ניגונים נוסחאות התפילות, מיט די אלטע יידישע חסידשע אורגינאלע קוועטש". אם המשפט הזה לא עושה לכם קוועטש בלב, ומעורר חשק להקשיב לאלבום - כנראה אתם לא קהל היעד שלו.

תנו מרחב להתחדשות

פרוייקט קהילתי לבני 55+ ביישוב יד בנימין

אשר & more

קהילה פעילה ואיכותית
של אנשים טובים, כמוכם

דירה מרווחת במיקום מרכזי
על שמכם בטאבו (ללא פקדון)

בית כנסת ומרכז
מסחרי במתחם

נוף כפרי
ואוויר נקי

מרכזי קניות, תרבות
ובריאות במרחק הליכה

יד בנימין מ.א. נחל שורק 072-3950738

חפשו בגוגל: אחוזת יונתן יד בנימין www.ahuzatyonatan.co.il

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

3 הרב בידרמן מספר על שיחה מרגשת בין שני ענקי תורה ערב ליל הסדר. לפני כמה שנים, אחרי שהרב מיכל יהודה לפקוביץ' סיים למכור את החמץ כמדי שנה אצל הרב שמואל וואזנר, איחל הרב לפקוביץ' לרב וואזנר: "נו, שיעזור ה' ונזכה מחר, בליל הסדר, להשראת השכינה". והרב וואזנר מיד ענה: "להשראת השכינה ודאי נזכה, שכך מבואר בזוהר הקדוש שכל הפמליה של מעלה באים לשמוע סיפור יציאת מצרים מישאל. אבל צריך לבקש לזכות שהשראת השכינה תישאר אצלנו לאורך ימים".

והדרך להרגיש את כל הדברים הגדולים האלה היא לפתוח את הלב. למה בעצם אנחנו נוהגים לפתוח את הדלת לאלוהי הנביא לפני אמירת "שפוך חמתך"? אם אליהו הנביא הוא מלאך שמגיע לכל בתי ישראל, בכל העולם, באותו לילה, האם הוא באמת צריך שנפתח לו את הדלת כדי שיוכל להיכנס לבית שלנו? מה, בלי זה הוא לא יצליח להיכנס? הוא לא חודר פלדלת? התשובה היא שאליהו הנביא אכן לא צריך שנפתח לו את הדלת. אנחנו פותחים בשביל עצמנו. כדי שאליהו הנביא ייכנס אלינו הביתה, ללב פנימה. אנחנו מנסים בכל הלילה הגדול הזה לעשות פעולות שיעוררו אותנו ואת ילדינו.

4 "מזוג לו כוס ראשון", כך מתארת המשנה בפסחים את תחילת ליל הסדר. מזוג לו - ולא הוא לעצמו. למה? כולנו יודעים: זאת דרך חירות. אתה לא טורח. משרתים אותך. וכך המנהג לא רק של עורך הסדר, אלא כל המסובים מוזגים איש לרעהו. אבל החתם סופר שואל: שאלה: מה זה התרגיל הזה? הרי בסופו של יום, או של לילה, כל אחד מזוג פה. כל אחד טרח למזוג. אומנם לא לעצמו אלא לזה שיושב לידו. אז איזו דרך חירות יש פה?

התשובה היא שאנחנו מנסים להידמות לבני ישראל במצרים. חז"ל מספרים לנו שגם בימי השעבוד הכי נוראיים, עם כל הקושי והסבל האיש, הם דאגו איש לאחיו. זה מה שהוביל לגאולה בסופו של דבר, וזה מה שאנחנו עושים בלילה הזה. כל אחד מוזג לחברו. זאת "דרך חירות" אמיתית. להשתחרר מכבלי האגו ולדאוג לשני.

5 ועם כל הכבוד לבין אדם לחברו, הלילה הזה הוא בעיקר בין אדם למקום. לילה של הכרת הטוב, של חיזוק האמונה בניסי יציאת מצרים ובמי שחולל אותם. הנתיבות שלום שואל על הפסוק "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות": למה הוא מתחיל בלשון יחיד - "להגיד בבוקר חסדך", ומסתיים בלשון רבים - "אמונתך בלילות"? צריך להיות כתוב בהתאמה לתחילת הפסוק, בלשון יחיד: "אמונתך בלילה".

ההסבר הוא שבלשון רבים, "אמונתך בלילות", יש רמז לשני לילות: ליל הסדר וליל שביעי של פסח. שני לילות שעיקר גילוי השכינה היה בהם. בליל הסדר יציאת מצרים, ובליל שביעי של פסח קריעת ים סוף. שני הלילות הללו, אומר הנתיבות שלום, הם בחינת "ראש השנה לאמונה" שמשפיעים על כל השנה כולה.

6 ועוד קצת אמונה: כידוע אנחנו שותים ארבע כוסות כנגד ארבע לשונות של גאולה. אבל רש"י במסכת פסחים מבאר שהכוסות הן כנגד כל הפעמים שהמילה "כוס" מופיעה בתיאור חלומו של שר המשקים. מה הקשר בין הכוסות האלה לליל הסדר? בספר "שערי ליל הסדר" מופיע הרעיון הנפלא הבא: אם נעשה חשבון, נגלה שכל גלות וגאולת מצרים התרחשה בגלל זכוב קטן אחד, הלא הוא הזכוב שנפל

לכוסו של שר המשקים בשעה שהגיש אותה לפרעה מלך מצרים. פרעה כעס וזרק את השר לכלא, שם הוא פגש את יוסף, שפתר לו נכון את החלום, ואז שר המשקים שחזר לגדולתו סיפר לפרעה על יוסף הנער העברי, ואז יוסף הוצא מן הבור, פתר את החלום לפרעה, עלה לגדולה, דאג למזון בשנות הרעב, וכך התגלגל שבסופו של דבר ירדו יעקב ובניו למצרים, ופגשו את יוסף, והיה להם אוכל וכו' וכו'.

זה לא מספיק לספר את סיפורי הניסים, צריך לשים לב להשגחה הפרטית של הקב"ה על עולמו. ולכן תיקנו לשתות ארבע כוסות כנגד האזכורים של הכוס של שר המשקים בתורה. כדי שזכור איך כל דבר בבריאה, קטן כגדול, מנוהל לפי רצון ה'. כן, כולל הזכוב המצרי הקטן שנכנס לכוס שהכין שר המשקים והתחיל את כל הסאגה.

7 ושימו לב איך מחזירים בנו אמונה בלילה הזה על הדרך. אנחנו אומרים במגיד: "וירעו אותנו המצרים כמה שנאמר..." "ויענונו כמה שנאמר..." "וייתנו עלינו עבודה קשה כמה שנאמר..." וכך זה ממשיך שוב ושוב ה"כמה שנאמר" הזה, גם בגאולה: "וישמע ה' את קולנו כמה שנאמר..." "וירא את עונינו כמה שנאמר..."

לשם מה כל מראי המקומות האלה? מה זה מוסיף בעצם? החידושי הרי"ם אומר שיש כאן רמז שכל מה שמגיע לאדם, גם דברים טובים וגם פחות - הכול משמיים. הכול "כמה שנאמר" מפי הגבורה. לא אנחנו מנהלים את העולם.

8 רגע, אם אנחנו לא מנהלים את העולם והכול זה "כמה שנאמר", אז אפשר לשבת רגל על רגל (בהסבה כמובן)? ממש לא. בליל ראש השנה לאמונה אפשר לזכות לא רק לאורות מיוחדים אלא גם לישועה גדולה. "הרי הזמן מוכשר ומסוגל מאוד להתפלל על כל המצטרך לו, בבני בחיי ובמזוני", מעורר הרב בידרמן, "שהרי הקב"ה וכל הפמליה של מעלה עומדים סביבו ומביטים בעבודתו, ואהבת האב על הבן מתעוררת באותה שעה, וכל שערי רחמים פתוחים לפניו, ולכן אם יבקש ויתפלל בוודאי ישמע ה' שוועתו, וימלא כל משאלות ליבו לטובה ולברכה".

ורבי צדוק הכהן מלובלין כותב: "עיקר זיכרון יציאת מצרים, שיזכור האדם אף בצר לו, מכל מקום כשיפנה עצמו לה' יתברך - יושיעו מכל צר. כמו שהיו במצרים בעומק הקליפות, מכל מקום הוציאים ה' יתברך. וכן כל איש אשר ידע נגעו - לא יתייאש לבבו חס ושלווה מלבקש עזר ה' להושיעו מן המצר".

9 ומתי מתפללים? מתי שרוצים. אפשר גם בשולחן עורך תוך כדי אכילת הקניידלך. אבל מתי הזמן המסוגל ביותר? קודם כול, כשאומרים "ונצטק אל ה'". יש לא מעט מקורות על כך. אבל גם בשירת "מה נשתנה". כן, אסור להפקיר את הזירה הזאת רק לקטנים.

וכך כותב הרב בידרמן: "נאמר במסכת פסחים: 'מזוג לו כוס שני וכאן הבן שואל', ופירשו צדיקים, שנרמז בדבריהם הקדושים כי בגשת האדם לשאלת 'מה נשתנה' נעשה עת רצון בשמי מרום, ואפשר להתפלל ולבקש כל משאלות ליבו. והיינו 'הבן שואל' - יכול כל איש מבני ישראל הנקראים 'בנים למקום' לבקש בקשותיו מאביו שבשמיים. וביותר אפשר לפעול על חשוכי בנים שכבר ייפקדו בזרע של קיימא, וגם זה בכלל 'הבן שואל' - לבקש על הבן. ואף מי שכבר זכה לבנים, יקיים 'הבן שואל' - לשאול ולבקש על הבנים, שילכו בדרך הישר והטוב. ויפות הן התפילות בליל הסדר שבוקעות רקיעים ובכוחן להפיל כל המחיצות המפרידות בין ישראל לאביהם שבשמיים". ●

למה שרק אני אהנה? חוברת השיחות של הרב בידרמן

למה בעצם אנחנו נוהגים לפתוח את הדלת לאלוהי הנביא לפני אמירת "שפוך חמתך"? אם אליהו הנביא הוא מלאך שמגיע לכל בתי ישראל באותו לילה, האם הוא באמת צריך שנפתח לו את הדלת כדי שיוכל להיכנס לבית שלנו? מה, בלי זה הוא לא יצליח להיכנס? קטן עליו

ומתי מתפללים? מתי שרוצים. אפשר גם בשולחן עורך תוך כדי אכילת הקניידלך. אבל מתי הזמן המסוגל ביותר?

הפתרון בידיים שלך

קמפוס טל - בנות קמפוס לב - בנים

ח לוי

תואר שני Master

- כריית מידע DATA MINING
- פיזיקה יישומית / הנדסת אלקטרו - אופטיקה
- מידענות טכנולוגית בבריאות*
- Health informatics **חדש**
- סיעוד - התמחות בגריאטריה, בטיפול תומך
- סיעוד - רפואה פנימית

הפקולטה לניהול B.A.

- חשבונאות ומערכות מידע
- מנהל עסקים - התמחות במדע הנתונים, משאבי אנוש, שיווק דיגיטלי

הפקולטה למדעי החיים והבריאות

- סיעוד B.S.N.
- ביואינפורמטיקה B.Sc.
- מוכר להמשך לימודים לתואר ברוקחות של האוניברסיטה העברית

הפקולטה להנדסה ומדעי המחשב B.Sc.

- פיזיקה יישומית / הנדסת אלקטרו - אופטיקה
- הנדסת חשמל ואלקטרוניקה
- הנדסת תוכנה
- הנדסת תעשייה וניהול
- מדעי המחשב

המכינה לאקדמיה

מכינת רענון | מכינה מלאה

בית מדרש/מדרשה בראשות הרב יוסף צבי רימון

שכר לימוד אוניברסיטאי | שנה ראשונה חנם לבוגרי צבא ושירות לאומי
בכפוף לנהלי המרכז האקדמי לב

International Program:
Computer Science
Business Administration

מערך
מלגות
רחב

אחוז
השמה
גבוה

רמת
לימודים
גבוהה

ימי לימוד
מרוכזים

מבחן
תיל או
פסיכומטרי

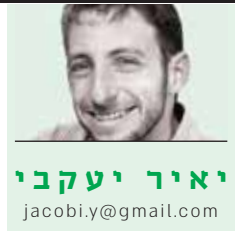
המרכז
האקדמי
לב

| www.jct.ac.il

***3239**

קמפוס טל - רח' בית הדפוס 7, גבעת שאול, ירושלים | 054-3939233
קמפוס לב - רח' הועד הלאומי 21, גבעת מרדכי, ירושלים | 054-3232080

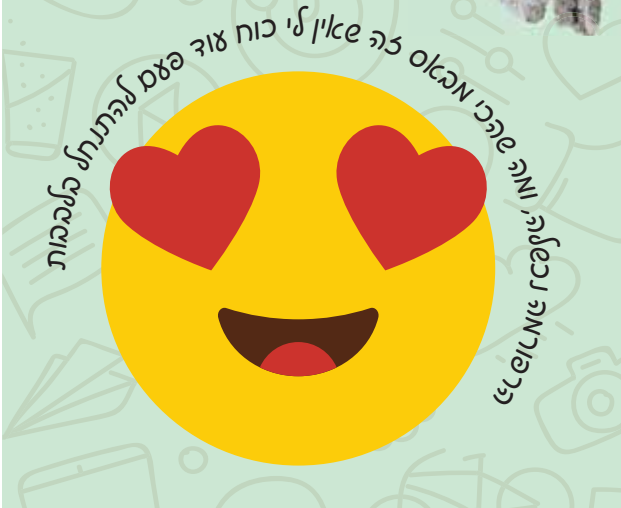
תמיד כשאת
מתלונן לאמא
שלי אתה לא
אומרת לי שאבא
היה יכול רק לחלום על
לשם מיסים למדינה יהודית.
זה תמיד מאוד ריגש אותי, עד
שלאחרונה למדתי שהוא היה פה
כבר מ-49' ועד כשחור

בקצב מחרימים פה
חובטים שמטרפים
למחאה אני אמא את
אני בקרוב מאוד
שם נועל נעלי סטרייק
ועוד RC קופה

אנשים שווים בין מה שקורה
במדינה ובין הסרט 'אלדד
חורבן' ולא שווים לחורבן אמא,
שם בעיני התקדמות

כל המרבה לספר

אבא: יאללה ילדים הגענו למגיד, בואו נתקתק את זה. אני
מבקש רק בלי פוליטיקה, זה שולחן סדר. יוני, תתחיל לקרוא.
יוני: הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים.
אבא: מצרים זה מפלגת העבודה של ימינו.
אמא: ראובן, אמרת בלי פוליטיקה!
אבא: זה לא פוליטיקה, זה עובדות.
דוד אליהו: "עובדות" בגימטריה "עבדות".
אמא: דוד אלי, זה לא קשור וגם לא מדויק.
דוד אליהו: הכול מפורש בחוכמת הגימטריה.
יוני: היינו חייבים להזמין את דוד אליהו?
אבא: אל תדבר ככה על אח של אמא שלך.
אמא: הוא אח שלך, ראובן.
אבא: אל תזכיר לי.
יוני: להמשיך?
אמא: דלג הלאה.
יוני: טוב, אז עכשיו שרים מה נשתנה, זה הקטנים צריכים
לשיר.
אמא: קדימה ליבי.
ליבי: לעמוד על הכיסא?
אבא: נשמה את בת 24, אל תעמדי לי פה על אף כיסא.
ליבי: מההנה נשתנהה הלילה...
יוני: זה קול באישה, אני מבקש להפסיק או שאני הולך.
אמא: זאת אחותך, יוני.
יוני: אפילו הכי.
אמא: יוני, אתה כולה חצי שנה בשיבת הסדר ומתנהג כאילו
גדלת בפוניבו.
דוד אליהו: "פוניבו" בגימטריה "ויז'ניץ".
אמא: חלאס דוד אלי.
יוני: הרמב"ם אומר שכדי לתקן את המידות צריך להקצין לצד
השני, אז אני לא מוכן לשמוע את אחותי שרה.
אבא: אתה קורא לזה לשיר?
אמא: ראובן!
אבא: מרים, בואי נהיה אמיתיים, היא נשמעת כמו שונרא
שנשך אותו כלבא.
ליבי: אבא, אני מבינה ארמית!
יוני: מעולה, אז אולי תלמדי אותי? אני לא מבין כלום מהשיעור
הכללי של הרב גורשטיין.
ליבי: אני יכולה לשיר לך את זה אם אתה רוצה...
יוני: אחחח, מילכוד 22.
אמא: טוב, בוא נדלג קדימה.
יוני: עבדים היינו לפרעה במצרים...
אבא: פרעה זה בנט.
אמא: ראובן! אמרנו בלי פוליטיקה.
אבא: זה לא פוליטיקה, זה גלגול נשמות.
ליבי: מה ההיגיון שמצרים זה מפלגת העבודה ופרעה זה בנט?
דוד אליהו: אני יודע!
אמא: עוד גימטריה אחת ואתה תלך לפסוח אצל השכנים.
דוד אליהו: חס וחלילה גימטריה.
אמא: תודה לאיל.
דוד אליהו: בנט זה פרעה בא"ת ב"ש.
אמא: אלוקים אדירים.
יוני: איך זה הגיוני שבנט זה פרעה בא"ת ב"ש? זה לא אותו
מספר אותיות.

רבן גמליאל אומר:

כל שלא שיחק ארבעה משחקים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו

**קטאן חדש,
העומד בפני
עצמו!**

עוד משחקים חדשים מהקובייה:

לרכישה בחנויות וברשתות המובילות

הקובייה משחקים בע"מ
www.hakubia.com

לשחק לחשוב ליהנות

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

אל תחמיצו

המדריך הכמעט שלם איך לעבור את ליל הסדר בלי לדבר על פוליטיקה ובלי להסתבך עם הדודה חדווה

נו, תשאלו למה? כי הוא דוש. הבנתם? כי דוש!". באמת, אבל באמת שאין צורך.

● הקטע של "רחץ" נועד כדי לטהר את הידיים לפני הכרפס, לא כדי לרחוץ בניקיון כפינו. נכון שאחרי הנטילה הזאת מותר לדבר, אבל לא חייבים.

● כשעורך הסדר חוצה את המצה עדיף שכל אחד יחזיק את עצמו חזק ולא ימלמל: "אתם רואים? ככה אתם חוצים את העם".

● אגב, יחץ ממש לא קשור ליח"צ, אין טעם לנסות לקשר את זה להפגנות, לתקשורת, למכון הישראלי לדמוקרטיה ואפילו לא לפורום קהלת.

● "כפין" בארמית זה רעב, "כל דכפין" זה "כל מי שרעב". לא קשור לכפייה, משום צד של המפה הפוליטית.

● התשובה ל"מה נשתנה" היא לא "הו הו הו הו הו!". וגם לא "שום דבר לא השתנה, אתם עדיין שולטים בנו ביד חזקה ובכוח הזרוע".

● התשובה, אגב, מתחילה ב"עבדים היינו לפרעה במצרים". וכאן, במטותא מינייכו, ממש תשתדלו לא להגיד "ואנחנו עדיין עבדים".

● "הלילה הזה מרור" - תעשו לעצמכם טובה ואל תגידו "ביבי". בשום הקשר.

● כנגד ארבעה בני דברה תורה, אבל זה לא אומר שחייבים להחליט עוד הלילה מיהו החכם, מי התם ומי סתם רשע. בדיוק בשביל הרגעים האלה המציאו את זה שאינו יודע לשאול.

● לא צריך להוסיף עוד שורות ל"דיינו" כדי שנבין שאתם חושבים שהמצב ממש גרוע. הפרצוף שלכם שידר את זה עוד בעשר המכות.

● לגבי המכות - צפרדע, כינים ושחין הם לא כינויים לגיטימיים אפילו למי שחושב אחרת מכס. ולא, לא צריך לשטוף את הרחובות בדם. יש לנו מספיק חושך.

● כדי לדייק - אומרים "וימררו את חיינו בחומר ובלבנים". בהחלט לא מומלץ לקחת את זה לכיוון של לבנים ושחורים.

● כשאומרים "שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו"... יפה, הבנתם.

● ורק שיהיה ברור, "והיא שעמדה" זו לא אסתר חיות. אפילו לא גלי בהרב-מיארה.

● לא כדאי לדבר על חמץ בפסח. אבל אם כבר הזכרתם חמץ, תשתדלו לא להגיד את זה בסמיכות למילה חוק.

● אני מניח שחלקכם נורא רוצים להגיד שהפסוק "והיה שם לגוי גדול, עצום - ורב", הוא הוכחה לכך שגם איכר אוקראיני יכול להיות רב ראשי. אבל בכל זאת, אולי עדיף להימנע מהבדיחה הזאת השנה ותמיד.

בקיצור, בואו נשתוק. נקרא את ההגדה, נשיר, נשתה, נשבח את החרוסת של הדודה חדווה (ונגלה שמי שהכינה אותה היא בכלל הדודה רינה), ניתן לילדים לגנוב את האפיקומן, נגנוב אותו מהם בחזרה, ובסוף הערב נאחל, באמת מכל הלב, לשנה הבאה בירושלים הבנויה. ערב אחד נהיה בני חורין על אמת. בלי פוליטיקה, בלי צער, בלי פער, בלי שעבוד לתחושות הקשות.

בסוף בסוף בואו נזכור שעם כל המרירות והזעם, עברנו כבר סדרי פסח הרבה יותר קשים. בואו נהיה כמו תינוק בברית מילה - נשתה יין, נבכה פחות.

ואם אתם ממש חייבים לדבר, תמיד אפשר לספר בדיחות אבא על ביצים קשות. ●

עם כל המרירות והזעם, עברנו כבר סדרי פסח הרבה יותר קשים. אילוסטרציה

איך מושיבים ליד שולחן אחד גם את אלה שאומרים רפורמה וגם את אלה שאומרים הפיכה, גם את אלה שחוששים מדיקטטורה וגם את אלה שעושים מיצגים על סיפורה של שפחה וגם את אלה שמרגישים שהם במעמד של עבדים? האם אנחנו בכלל עדיין מסוגלים לשבת ביחד?!

עושה רושם שהשנה ליל הסדר הוא, אפעס, לא כל כך בסדר. בדרך כלל לפני פסח נושא השיחה הפופולרי הוא כמה הספקנו לנקות היום (לא אתם, אתם סיימתם את כל הניקיונות בחנוכה) - השנה מדברים על איך מנקים את המדינה מהשנאה. כל שנה מגעילים כלים, השנה אנשים מגעילים זה את זה. כל שנה ההורים צועקים על הילדים ששוב נכנסו עם חמץ לחדרים, השנה... גם, אבל בעיקר צועקים זה על זה, ושואלים מה קרה לנו ואיך החמצנו.

כל שנה יש ארבע קושיות לקראת הסדר: האם הילד ששר את מה נשתנה יצליח לסיים את כל השיר בלי לפרוץ בבכי באמצע? האם המתבגרים יצליחו, ולו לרגע קט, לעטות על עצמם ארשת שלא נראית כאילו הם הרגע אכלו מרור? האם האמא תצליח להתאפק ולא להגיד לבתה המזדקנת (בת 21 וחודשיים) אמירה בסגנון "שבשנה הבאה נראה אותך סוף סוף מסודרת"? האם האבא יצליח לא לספר את הבדיחה הקבועה בסגנון "למה הלילה הזה כולנו מסובין? הרי סובין זה חמץ לפי רוב הפוסקים!"

אבל השנה יש ארבע קושיות חדשות, והן קשות במיוחד. האם נצליח לשים בצד את האקטואליה ולהרגיש בני חורין? האם נוכל לטבול מצה בחרוסת במקום מצה ומריבה? איך מושיבים ליד שולחן אחד גם את אלה שאומרים רפורמה וגם את אלה שאומרים הפיכה, גם את אלה שחוששים מדיקטטורה וגם את אלה שחשים דיכוי, גם את אלה שעושים מיצגים על סיפורה של שפחה וגם את אלה שמרגישים שהם במעמד של עבדים? האם אנחנו בכלל עדיין מסוגלים לשבת ביחד?!

יכול להיות שהקושיות האלה יישארו בצריך עיון עד שיבוא אליהו, אבל הוא מגיע בדרך כלל רק לקראת סוף הערב ועד אז יש סדר ארוך למדי עם מעט אכילה והרבה דיבורים שבקלות עלולים לגלוש לוויכוחים, ואנחנו עוד עלולים לאכול זה את זה ולא יישאר לנו מקום לקניידלך של סבתא.

מה עושים? איך מצליחים להגיע ל"חסל סידור פסח כהלכתו" בלי לחסל בדרך את החג ואת הבן-דוד שיושב מולנו? הפתרון, כמו תמיד, הוא לשתוק. כנאמר (במסכת פסחים!) - יפה שתיקה לחכמים. אלא שבהגדה כתוב שאפילו כולנו חכמים, מצווה עלינו לספר ביציאת מצרים. לכן חייבים לדבר. אבל איך מדברים בלי להיסחף למה שבאמת כואב לנו, ובלי להגיד לשאר המסובים מה אנחנו חושבים על המחנה המשווק, המסית, המתלהם והנבזה שלהם?

בדיוק לשם כך כתבו לנו הגדה, כדי שנגיד רק את מה שכתוב שם, בלי פרשנויות אקטואליות ובלי שהבני"ש התורן יפליג בדברי התורה שלו למחזות הכוללים את המילים "שופטים", "רפורמה", "מהפכה", "איילון", "פוליטיקאים", "ועדה" ו"דיקטטור". בעצם דיקטטור אפשר להגיד, אבל אך ורק בתנאי שזה מתייחס לפרעה. לא של ימינו, חוכמולוג.

זה הזמן לעבור על ההגדה ולאתר את המקומות הנפיצים, אלו שעלולים לחבר אותנו לאקטואליה ולגרום לנו להגיד דברים מיותרים בגלל חוסר תשומת לב ועודף ארבע כוסות. הנה כמה דוגמאות:

● כשמישהו אומר חג שמח, אל תגידו לו "השנה הרבה פחות". בכלל תיזהרו עם המילה שמחה, אלא אם כן אתם בני משפחת רוטמן.

● אני יודע שלכל אבא באשר הוא מתחשק לומר לפני הקידוש: "אתם יודעים שכל המצב הוא בגלל יריב לוי, נכון?"

אתם לא צריכים סחבנק אתם צריכים בנק שמתלם לכם!

בנק יהב מציע:

הלוואה עד 120,000 ₪
בהחזרים חודשיים נוחים החל מ-962 ₪
עד 18 שנים בריבית פריים + 1%
פטור מדמי טיפול

וגם

חשבון ללא עמלות עו"ש

חג אביה שמח

בנק יהב
הכי משתלם בשבילך

הצטרפו אלינו 2617*

למצטרפים חדשים. אפשרות לדחיית תשלום קרן ההלוואה בשנה הראשונה. עמלות עו"ש: עמלת ערוץ ישיר ועמלת פקיד, כמפורט בתעריפון הבנק. כל האמור בפרסום זה נכון למועד הפרסום. הבנק רשאי לשנות את התנאים בכל עת. מתן ההטבות מותנה בקיומו של חשבון עו"ש אליו יופקדו באופן שוטף משכורות/קצבת ביטוח לאומי/משרד הביטחון בסך מצטבר של 5,000 ₪ ומעלה, מתן האשראי, שיעור הריבית, קביעת הבטחונות ודמי הטיפול הינם בכפוף להסכמה לקבלת דו"ח אשראי וביצוע חיווי אשראי, הוראות הדין, נהלי הבנק ואישורו. ריבית מתואמת שנתי = 6.96%, ריבית הפריים = 5.75% נכון ל-2.4.23. ההטבות אינן תקפות לחשבונות עסקיים. אי עמידה בפירעון ההלוואה עלול לגרור חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל.

מה נשתנה פסח תשפ"ג

השנה משפחות רבות חוששות מפני הישיבה המשותפת לשולחן הסדר, שעלולה להתלהט סביב נושא הרפורמה. אבל בלילה שהוא יום ההולדת לעם ישראל, הדיון האמיתי נמצא במקום עמוק הרבה יותר

איור: שאול גרד

למאה אחוזים מהיהודים בישראל חוגגים אותו. הם מתכנסים סביב שולחן אחד, שאליו הגיעו מקרוב ומרחוק, לפעמים זה הכינוס המשפחתי היחיד בשנה. יושבים יחד ארבעה אנשים או שלושים. הרוב, גם על זה מספרים הסקרים, קוראים את ההגדה המסורתית. ה-DNA של העברת המסורת והאמונה לגמרי איתנו, וכל זה בלי קמפיין רחוב או סרטוני תדמית.

הישראלים מתכנסים מדי שנה סביב שולחן אחד, אבל זה לא פשוט. בכל פעם מחדש מתפרסמות כתבות על איך להצליח לעבור את ליל הסדר. האישיה הרווקה צריכה להתמודד עם השאלות המטרידות של הדודים, וההורים הצעירים שלא מפסיקים לרדוף אחרי הבן המתפרע חוששים מהתגובה של הגיסה שילדיה הממושמצים נעים בתנועות מדודות כמוה. והמארחים, הם כל כך רוצים ששני הבנים שהסתכסכו לפני שנים יצליחו לשבת זה ליד זה בנחת סוף סוף. האם זה יצליח?

השנה נוסף לכל האתגרים האלה משקל יתר. הוויכוח על הרפורמה. "שלומי כשלוש עמי", נהג להשיב המשורר חיים גורי לכל מי ששאל אותו לשלומו, ונדמה שהיום כולנו במצב הזה. בעצבים חשופים, רגישים, כואבים ומודאגים. זה טוב. טוב שאכפת לנו כל כך ואנחנו לא אדישים. אבל זה גם קשה. הפיל שבחדר, הדיון הזה, ייכנס איתנו לליל הסדר והוא יושב שם איתנו, בתוך המשפחות שיש בהן אנשים שונים ודעות שונות. וככל שהדבר נדמה לנו קיומי יותר, מהותי יותר, מעסיק אותנו יותר, ככה הוא בדמנו, ככה נתקשה לוותר עליו.

משפחה היא המקום שבו אדם רוצה להרגיש הכי בטוח, הכי שיין. המקום שבו הוא מצפה שיקבלו אותו כפי שהוא בלי תנאים. משפחה היא הערוגה הכי מצמיחה, הכי משפיעה, הכי בונה. ולכן זה המקום שבו העצבים שלנו הכי חשופים, שבו אמירה אחת של דוד יכולה לכאוב בבטן, כמו שמאה צעקות של אנשים זרים לא יכאבו. שבו משפט אחד של סבא יכול לרכך דאגה של שנים. אנחנו קשורים בעבותות למשפחה ולפעמים היא מהווה את מוקד המורכבות של חיינו.

זוכרים שלפני שלוש שנים, לא לפני הרבה זמן, ליל הסדר התפרק למשפחות גרעיניות ובודדים בצו הקורונה? הסגר איים לחנוק. מכל עבר שאלנו את עצמנו: איך עושים סדר כזה? מה יהיה עם המבוגרים? האם אפשר לחגוג ביחד בזום, כי הלבדיות היא סכנת נפשות? כמה רצינו אז משפחה, כמה כאבנו את הפירוק של היחד. עכשיו כשהוא שוב איתנו כאן, כדאי להיזכר כמה הוא חשוב לנו, כמה משפחה, שלא בוחרים, היא חמצן. למרות המורכבות, לא משנה מה הרקע שלה.

ליל הסדר הוא יום ההולדת של עם ישראל. אנחנו מדפדים יחד באלבום ומספרים איך נולדנו ומה קרה לנו בחודשים הראשונים, ונזכרים שכולנו בעצם אחים למשפחה אחת גדולה. האלבום שלנו נפתח בהכרזה שמי שרעב מוזמן לאכול, ומי שיש לו צורך, כל צורך שהוא, שיבוא אלינו ויפסח איתנו, כי העיקר הוא הערבות ההדדית. האלבום שלנו מזכיר איך נפלנו לשעבוד ואיך יצאנו משם, מהלל את הניסים שנעשו לנו ומקווה יחד שבשנה הבאה בירושלים. בלילה היסטורי כזה, לילה של זום אוטו, הוויכוח על הרפורמה מיותר, לא שיין. כמעט לא צריך להתאמץ להתעלם מהסוגיה כי היא זרה לליל הסדר. הימים האלה פתאום נראים כמו פסיק קטן בהיסטוריה האדירה של העם הגדול הזה. לילה שבו אנחנו עוסקים בגורל המשותף ובייעוד הנצחי, לילה שבו אנחנו מפגינים כולנו יחד סביב השולחנות בבתים ברגישות, בשמחה בהודיה. ●

בית החימר הקטן היה גדוש בבני משפחת ישרון. השקים המלאים עד להתפקע נדחקו סמוך לקירות, התינוקות נקשרו במנשאים לאימהות הצעירות והילדים הקטנים התרוצצו בהתרגשות. סבתא תמר הסבירה להם שזה ה־לילה, שעוד מעט יוצאים מכאן, ממצרים. היא עזרה להם להתלבש בבגדי ההליכה, לקשור את הנעליים, ליטפה את פניהם בהתרגשות. אבל הם לא נחו והמטירו עליה שאלות שהיא לא ידעה לענות עליהן. איך נצמד? מתי נגיע? מה יש שם, מחוץ למצרים הענקית שרק אותה הם מכירים? והכי הכי, מה זה בדיוק בני חורין? כולם חיכו לאות שיגיע מנשיא השבט ובמקביל המתינו שהצלי יהיה מוכן. אבל סביב השולחן העגול הנמוך שבמרכז החדר שוב התלהט ויכוח. סבתא תמר נאנחה, הילדים שלה כל כך אוהבים זה את זה וכל כך שונים זה מזה. העובדה הזאת הופכת את הכינוסים המשפחתיים למעניינים מאוד, אבל לפעמים זה כבר יותר מדי אפילו בשבילה.

"לא היה צריך לתקוף ככה את המצרים. הם לא אשמים באופן שפרעה החליט להוביל את המשבר. יכולנו לירות איתם ברית שלום, להפיל יחד את פרעה ולחיות פה בכיף עד עולם", אמר הבכור שלה, דן. "מה פתאום", הגיבה לאה, הבת השלישית, שהובילה לא מזמן את הקמפיין "שם-לבוש-שפה". "אם היינו נשארים כאן, היינו אוכלים עד. אתה באמת חושב שאפשר לירות ברית עם חסרי המוסר האלה?". "די נו, כאילו אנחנו בכלל יכולים להחליט, כאילו שאלו אותנו. הכול זה עניין של אלוקים", התפרצה שני, הבת השנייה, לשיחה. יונדב הצעיר קם בעצבים: "אוף, אולי די כבר. תנו לאכול בשקט, גם ככה אין לנו זמן".

איך, איך הם מצליחים להתווכח למרות שכולם ממהרים כל כך, למרות שאנחנו בהמתנה דרוכה, למרות שזה הלילה הגדולי של חיינו. הרי עוד רגע כל זה ייגמר, החיים הנוכחיים ייקרעו מעלינו ואנחנו נצא אל הלא נודע, היא שאלה בתמיהה, כמעט בייאוש, את ישרון, בעלה ואבי הילדים התוססים האלה. ואז זה היכה בה. חוסר הידיעה, חוסר היציבות, העתיד הלוט בערפל, כל אלה גורמים לוויכוח לעלות לטונים גבוהים. ככה הם מתמודדים עם החרדה. ההבנה הזאת הרגיעה אותה. היא הביטה בהם בחיבה, מצטערת שנולדה הרבה לפני שהמציאו את אטמי האוזניים, אבל מבינה לליבם. היא גם ידעה שלא משנה מה, הם יישארו אחים.

פסיק קטן בהיסטוריה

פסח תמיד היה חג משפחתי. מה זה משפחתי? זה לב העניין. בזמן המשכן והמקדש המשפחה המורחבת הייתה מתכנסת יחד סביב השה המשפחתי ומעבירה את המורשת לדור הבא. הדור המבוגר מספר לזה הצעיר על הניסים של אז ועל הניסים של אחר כך, ועל האמונה שהחזיקה את העם המיוחד הזה כל הדורות.

התורה יודעת שאנחנו שונים, מגוונים, לא אחידים. לכל שבט יש את הצבע שלו בחושן, את הברכה שלו, את התכונות המאפיינות אותו. אבל יותר מזה, בכל משפחה יכולים להיות ארבעה בנים שמצריכים התייחסות שונה, החכם, הרשע, התם, וזה שאינו יודע לשאול. אנחנו לומדים מה צריך לענות לכל ילד, אבל מה קורה כשהילדים האלה מתכנסים סביב שולחן אחד? עם ישראל אוהב את ליל הסדר. הסקרים תמיד מראים שקרוב

משפחת שריקי, נתיבות

אלפי משפחות כבר עברו, מה איתכם?

נתיבות מזמינה אתכם לגלות את השכונות החדשות של העיר וליהנות מ

הטבות מס
משמעותיות

מרכזי
קניות ובילוי

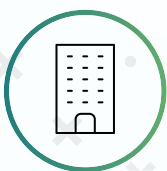
רכבת ונגישות
לכביש 6

דירות מרווחות
במחירים אטרקטיביים

מגון פרויקטים למגורים
לזוגות צעירים ומשפחות

חברות הבנייה
המובילות בישראל

סטנדרט
בנייה גבוה

מערכת חינוך
איכותית

הכל מתחבר בנתיבות

חנה קטון
chanakatan@gmail.com

קנקן ישן, קנקן חדש

לתורה יש בראש חודש וכמה בחול המועד. נפקחו עיניי וראיתי מראות אלוקים כשגיליתי שבכל יום אומרים קדושה בחזרת הש"ץ של שחרית ומנחה וברכת כהנים בשחרית. הרי אני כבת איקס שנים, ורק כעת התבהרו לי דברים פשוטים שאני כאישה אינני יודעת, מה שכל בחור וטוב בן י"ג שנים ואף פחות יודע. יש לי רעב עצום לדעת תורה. הכניסה לאולם בית הכנסת גם במהלך תפילות הציבור של חול מרגשת אותי. יש לי הזדמנות ל־rendezvous חגיגי עם ריבונו של עולם ברוב עם. נראה לי שהגברים המצטופפים בימי החול בעזרת הנשים (לא ברור למה, כי בית הכנסת ענקי) פחות מתרגשים לראות אותי...

פרופ' זוכה פרס נובל או שופט בית המשפט העליון לשעבר מסוגלים להביע בתקשורת דעות בענייני יהדות שמוכחות לכל שומע שאין שום הלימה בין הגיל הכרונולוגי, הפיזיולוגי, החברתי והתפקודי שלהם ובין הידע והקשר שלהם עם היהדות, שגם לטענתם היא אחד ממרכזי הווייתם. בענייני תורה ויהדות הם כמו ילדים קטנים בגינתם ובתפישתם. תינוק שנשבה כפשוטו. אולי גם לזה התכוונו חז"ל כאשר אמרו "יש קנקן חדש מלא ישן (כלומר, יין ישן ומשובח), ויש קנקן ישן שאפילו חדש אין בו".

העצה של הרב שטיינזלץ לייחוס. לפעמים הקנקן מטעה במבט ראשון. הקמטים, השיער הדליל, הכתפיים המעוגלות וההליכה המהוססת מכריעים את גורלו של האדם, שייתכן ופועמת בו רוח צעירה, כמו כמה רבנים גדולים בדורנו וגם פרופסורים דגולים, ביניהם חתני פרס נובל שלא נס ליחס. מה שברור הוא שקנקן שאין תוכו כברו מבחינת מידות עלול להישבר בקלות.

וכך גם בחיינו. הרב קופרמן זצ"ל, מייסד ונשיא המכללה לבנות בירושלים שזכיתי להיות מתלמידותיו, אמר לנו פעם שאדם מכובד הוא אדם שאוכל בסכין ומזלזל ובאופן מכובד גם כאשר הוא נמצא לבד בחדר. הוא הוסיף שדרך ארץ אינה רק הצגה לפני הצופים אלא גם משהו פנימי ואישי, כבוד שבו אדם מכבד את הרוח שבו, את צלם אלוקים שבו, את השכינה ששורה עליו. הרב אריה בינה זצ"ל, ראש ישיבת נתיב מאיר, היה אומר לתלמידיו שוב ושוב: "מי שאינו מכבד את עצמו, מי יכבד אותו?" כאשר כוונתו היא שלהיות מכובד הוא צורך אמיתי, אלוקי ואנושי של כל אדם ירא שמיי. לא לרדוף אחר הכבוד חס ושלום אלא לשמור על כבוד עצמי, על צלם אלוקים שבאדם.

אבל יש מי שלוקח את הכבוד העצמי למקום הלא מדויק. ומעשה שהיה כך היה. היה בחור, צאצא של משפחת אדמו"רים חשובים, שבא והתהדר בייחוסו לפני הרב עדין שטיינזלץ. הרב עדין הקשיב לו קשב רב ושתק, והיה נראה שהוא מתפעל מהייחוס הזה ומהאדמו"רים הללו, ואולי אף רוצה לספר עליהם משהו. אבל במקום זאת הוא הישיר מבטו אל הבחור וענה: "תראה, האמת היא שזה לא כל כך מעניין מה אתה חושב על אבותיך. הם בוודאי היו אנשים גדולים גם בלעדיך. השאלה היא", כאן הרב עדין עצר, צידד את ראשו בחיוך, והמשיך: "השאלה הגדולה היא מה הם חושבים עליך..." והלך. ●

איור: דוד

**לעיתים הקנקן מטעה
במבט ראשון. הקמטים,
השיער הדליל, הכתפיים המעוגלות
וההליכה המהוססת מכריעים
את גורלו של האדם, שייתכן
ופועמת בו רוח צעירה,
כמו כמה רבנים גדולים בדורנו
וגם פרופסורים דגולים, ביניהם
חתני פרס נובל שלא נס ליחס**

תחפושת של ליל הסדר. בליל הסדר הזה אני הולכת להתחפש. לא החלטתי לאיזו דמות להיכנס, אבל יש כל כך הרבה דמויות נשיות מדהימות. עם הנכדים אעשה המחשה של קריעת הים עם מפות וניירות מרשרשים ונצעד קדימה אל הלא נודע - אל תוך חיקו של ריבונו של עולם, כשסוס ורוכבו בדמות סוסי צעצוע ועגלות קטנות טובעים בתוך מפת התכלת שפרסנו. בליל הסדר כולנו מביטים אחורה אל אבותינו ואמותינו. עוצרים את הריצה קדימה. מסובים כי יש משענת, והיא המורשת המפוארת שלנו. אני מתחברת למרים הנביאה ומכה איתה בתוף, רוקדת במחולות ומוחצת כף לנוכח גבורתן של יוכבד ושל ציפורה.

אולי אשחק את דמותו של אליהו הנביא, הדור בזקנו הלבן. פשוט להוסיף עוד כמה שערות לבנות ללוק, למה לא? כי זה מנוגד לתנועת הנפש של עולם המודרני, שמבקש לעשות פוטושופ ומתיחת פנים לכל תמונה של אדם שהגיע לעשור החמישי לחייו? צריך להבין, העולם השתנה ויש לי אינטרס לקדם את ההבנה הזאת. במאתיים השנים האחרונות שילשנו את תוחלת החיים. בכל עשור מתווספות שנתיים של שנות חיים בממוצע, כך שבעתיד אדם בן שבעים יראה כמו אדם בן שישים. ועוד משהו חשוב: גם שנות הזקנה הבריאות מתארכות.

אדם אחד, שישה גילים. רוברט נייל באטלר היה פסיכיאטר אמריקני, בין המייסדים והמבססים של מדע הגריאטריה. הוא גדל בצעירותו בבית עם הוריו ואחיו עם סבו וסבתו האהובים והמודקנים, כאשר כל בני המשפחה התגייסו כאחד כדי להקל עליהם את שנות הזקנה ולסייע להם פיזית ורגשית, וליוו בדאגה ובאמפתיה את הירידה הטבעית בתפקוד שלהם עם הגיל. להפתעתו בזמן לימודי הרפואה, ובהמשך בעבודתו כרופא במוסדות רפואיים שונים, הוא גילה שהיחס המקובל לזקנים הוא יחס מפלה ולא לחיוב. לאפליה על רקע הזקנה הוא קרא גילנות - אפליה על רקע גיל, כמו אפליה אחרת על רקע מין או גזע וכדומה. הוא היה הראשון שהבדיל בין הזדקנות בריאה להזדקנות חולנית, וטען שאפשר להעביר חלק ניכר מהזקנים למסלול של הזדקנות בריאה אם שמים לב לצורכיהם ואם מתאימים את אורח חייהם לגילם הכרונולוגי והפיזיולוגי.

פרופ' מריאן רבינוביץ', ממייסדי הרפואה הגריאטרית בישראל, שעסק גם באומנות ובכתביה וזכה להקים את ההוספים הראשון לחולים סופניים בישראל, כתב בספרו "גילו של אדם וזמנו האישי" שלאדם אין רק גיל אחד אלא שישה גילים: גיל כרונולוגי, גיל ביולוגי, גיל קוגניטיבי, גיל רגשי, גיל חברתי וגיל תפקודי, ושקצב ההזדקנות של הגילים הללו אינו אחיד. קל לראות שלעיתים הגוף בוגד והגיל הפיזיולוגי הופך את האדם לזקן בעוד שכרונולוגית וקוגניטיבית הוא נחשב צעיר יחסית.

זקן שאינו יודע "שמע ישראל". לי נראה שיש להוסיף לששת הגילים הללו גיל נוסף - הגיל התורני. יש אנשים שהם במצב מעולה בכל הגילים הנ"ל, אבל מבחינה תורנית מדובר בילדים קטנים. אני מרגישה שהגיל התורני שלי הוא סביב גיל הגן. רק כעת אני לומדת כמה עליות

מחיר מיוחד ומשלוח חינם

ציא ולמד

גם בפסח, סדרת המופת של 'מקראות שלובות' על נביאים ראשונים מאפשרת לכל אחד ללמוד נביאים בקלות ובהנאה עם פירושו המשולב בגוף הדף ומבוסס על פירושי גדולי רבותינו הראשונים והאחרונים.

בברכת פסח כשר ושמח ללומדים ולכל עם ישראל

כל הסדרה
במארז מכואר
130
במקום 300

מקראות
שלובות

סדר נביאים ראשונים

התקשרו: 072-390-2392
בקרו באתר: mikraot.co.il

ניתן להשיג גם ברשת חנויות 'יפה נוף'

גומל חסד
תורה עבודה וגמילות חסדים

אוד
הספר
התורני
הוצאה לאור

דבר מלכות

מתורותיו=הוראותיו של הרבי

המסר של חג הפסח בשנת "הקהל את העם האנשים והנשים והטף"

מכתב מהרבי לקראת חג הפסח ה'תשכ"ז 'שנת ה'קהל' (1967) / בתרגום חופשי

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשכ"ז

ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

השנה ישנה משמעות מיוחדת לחג הפסח, זמן חרותנו, לאור ההקדמה הבאה - בקצרה:

ידוע שאווירה מתאימה מגבירה את הרושם של כל מאורע על האדם: כשאדם שרוי באווירת שמחה - מקבל הוא כל דבר שמחה ביתר התרוממות־רוח, ולהפך, כשאדם שרוי במצב רוח מדוכא, הריהו מקבל כל תופעה בלתי רצויה בדיכאון יתר. כך אנו מוצאים גם ביחס למצב הגופני של האדם: כשהגוף בריא - הוא מתחזק במידה מלאה על ידי דברים מבריאיים, ואילו כשהגוף נתון לחולשה - עלול אף דבר המזיק במדה קלה ביותר להשפיע לרעה על הבריאות -

כפי שהדבר מוצא ביטוי בעיקרון ההלכתי: "מצא מין את מינו וניעור".

שנה זו היא שנה שתחילתה וראשיתה במצוה (ובאווירה) של הקהל, המצוה המיוחדת לשנה שלאחר שמיטה: "הקהל את העם האנשים והנשים והטף", את כל חלקי עם ישראל, מתוך המטרה ש"ילמדו ויראו את ה' אלוקיהם ושמרו לעשות את כל דברי התורה".

בדומה לכך, גם הגורם והתוכן של חג הפסח - יציאת מצרים - היה באופן שונה מאשר בשאר הגלויות (בבל, מדי, פרס ויוון); מבבל ודומותיה לא כל בני ישראל יצאו, אך ממצרים יצאו כל בני ישראל מגדול ועד קטן, "בנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו" מתוך המטרה: "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה", להיות עבדי אלוקים ולקבל את התורה בהר סיני.

לפיכך, אף־על־פי שהפסח הוא מצות עשה שהזמן גרמא (שלרוב הנשים פטורות ממנה), גם הנשים חייבות לקחת בו חלק. ובאשר לילדים - הרי מיד בעת הכניסה לחג, עם תחילת מועד יציאת מצרים, מבוסס ה"סדר" של ליל הפסח על "והגדת לבנך", בפרטים ועניינים רבים שנועדו למשוך

את הילדים לעניין הפסח עוד לפני קיום מצוות הפסח, המצה והמרור. את כל הילדים: אין ה"סדר" מוגבל לילדים "חכמים" בלבד, אלא מיועד לכל הסוגים, מ"חכם" ועד ל"שאינו יודע לשאול", את כולם יש ללמד ש"בעבור זה" - על מנת שנקיים את המצוות - הוציאנו ה' ממצרים.

...

ההשתחררות מוחלטת, כזו שהיתה מגלות מצרים, לא היתה בגלויות המאוחרות, אך תהיה שוב בגאולה האמיתית מן הגלות העכשווית, כהבטחה האלקית ("כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"), כאשר כל בני ישראל, צעיר וזקן, ילדים ונשים, וכל אשר להם, ייגאלו על ידי משיח צדקנו במטרה של "בחוקותי תלכו" . . . והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלקים".

וכשם שגאולת מצרים יכולה היתה להופיע רק לאחר שבני ישראל השליכו במסירת־נפש את העבודת־זרה של מצרים, והשתוקקו וציפו לקבלת התורה - כך חייבת לבוא גם עתה ההכנה לגאולתנו על ידי התנערות החלטית מן העבודות הזרות השונות של תקופתנו; ובנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו - כל אחד ישחרר את עצמו, עם אשתו וילדיו, מן המעמד של "עבדי פרעה" - עברים לרעיונות השולטים בעולם החיצוני - וייעשה עבד ה', בהשתעבדות מוחלטת אל הקדוש ברוך הוא, וכך ישיג את החרות האמיתית, על ידי חיי יום של תורה ומצוות.

...

ייתן ה', שהחג הבא עלינו לטובה יתקבל השנה, שנת הקהל, בהתרוממות רוח מיוחדת, כאמור; התרוממות רוח שתבטא בימי החג ובכל הימים הבאים, כמצווה ב"הקהל": "ושמרו לעשות (ולא לצאת ידי חובה בלב יהודי טוב ונאום מוסר נעלה - טובים ככל שיהיו) את כל דברי (ולא לבחור רק את אשר, לדעת האדם, נוח ומתאים לזמננו) התורה הזאת (כפי שמפרש הרמב"ם, בפסק דין, את המושג "תורה": כל פסוק ופסוק וכל תיבה ותיבה, וכן התורה שבעל־פה)".

וזה יקרב את הגאולה האמיתית והשלמה על ידי משיח צדקנו בקרוב ממש.

בברכת חג הפסח כשר ושמוח

מנחם שניאורסאהן

הבקשה: בברכת הגאולה (משנה פסחים קטז, ב. נוסח ההגדה).

כשהגוף: ראה גם שבת לב, א. תענית כט, ב.

בעקרון ההלכתי: כעין זה גם באגדה: "מגלגלין זכות ליום זכאי" (ולהעיר מפרש"י ע"ז - ערכין יא, ב, ד"ה זכות - בניסן נגאלו בניסן עתידין להגאל).

מצא . . . וניעור: ראה פרש"י ע"ז עג, א.

הקהל . . . והטף: דברים לא, יב.

"בנערינו . . . ובבנותינו": שמות י, ט.

"בהוציאך . . . התורה": שמות ג, יב. וכתב"ע ופרש"י שם.

גם הנשים: ראה שו"ע לאדמו"ר הזקן או"ח סתע"ב סכ"ה.

("כימי . . . נפלאות"): מיכה ז, טו. ובהשמטות לזח"א (רסא, ב) עה"פ -

דכלהו יומין עילאין אודמנו התם ואודמנו הכא.

"בחוקותי . . . לאלקים": יחזקאל לו - כז, כח.

במסירת נפש: ראה מדרש, מובא מרבותינו בעה"ת (שמות יב, יג).

והשתוקקו . . . התורה: הגדה, מובאת בר"ן סוף פסחים.

"עבדי פרעה" . . . ה': ראה ירושלמי פסחים (פ"ה, ה"ה) שביציאת מצרים היה זה עוד לפני היציאה - "מכאן והילך".

החרות האמתית: כי אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בת"ת (אבות פ"ו, ב).

הרמב"ם: הלכות תשובה, פ"ג, ה"ח.

ואשר לילדים: ראה שם ר"ס תע"ב, סתע"ג ס"מ, מב. ועוד. וראה סידור האריז"ל סדר הגדה ד"ה והנה התינוקות. ועוד. ובשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר דחה"פ התש"ד דזה שהתינוק דוקא שואל מעורר למעלה הענין דכי נער ישראל ואוהבהו, כתוב המדובר ביצי"מ.

ש"בעבור זה" - על מנת כו': שמות יג, ח. (ובפי' הראב"ע שם).

מוחלטת . . . לא היתה וכו': לכן הרי אף במצות הקהל ישנו מיעוט דמיעוט הפטור ממנה (אבל בגאולה העתידה גם העור והפסח הם בכלל "קהל גדול ושובו הנה" - ריש חגיגה. ירמיה לא, ז) וכן גם ה"סדר" הוא רק בכשהגיעו לחינוך וכו', וסיבת הדבר כי (מאז חטא העגל נעדרת השלימות עד לעתיד לבוא ואילו) "הקהל" וחג הפסח הם רק מעין ודוגמא (באופן שונה זה מזה). ואכ"מ.

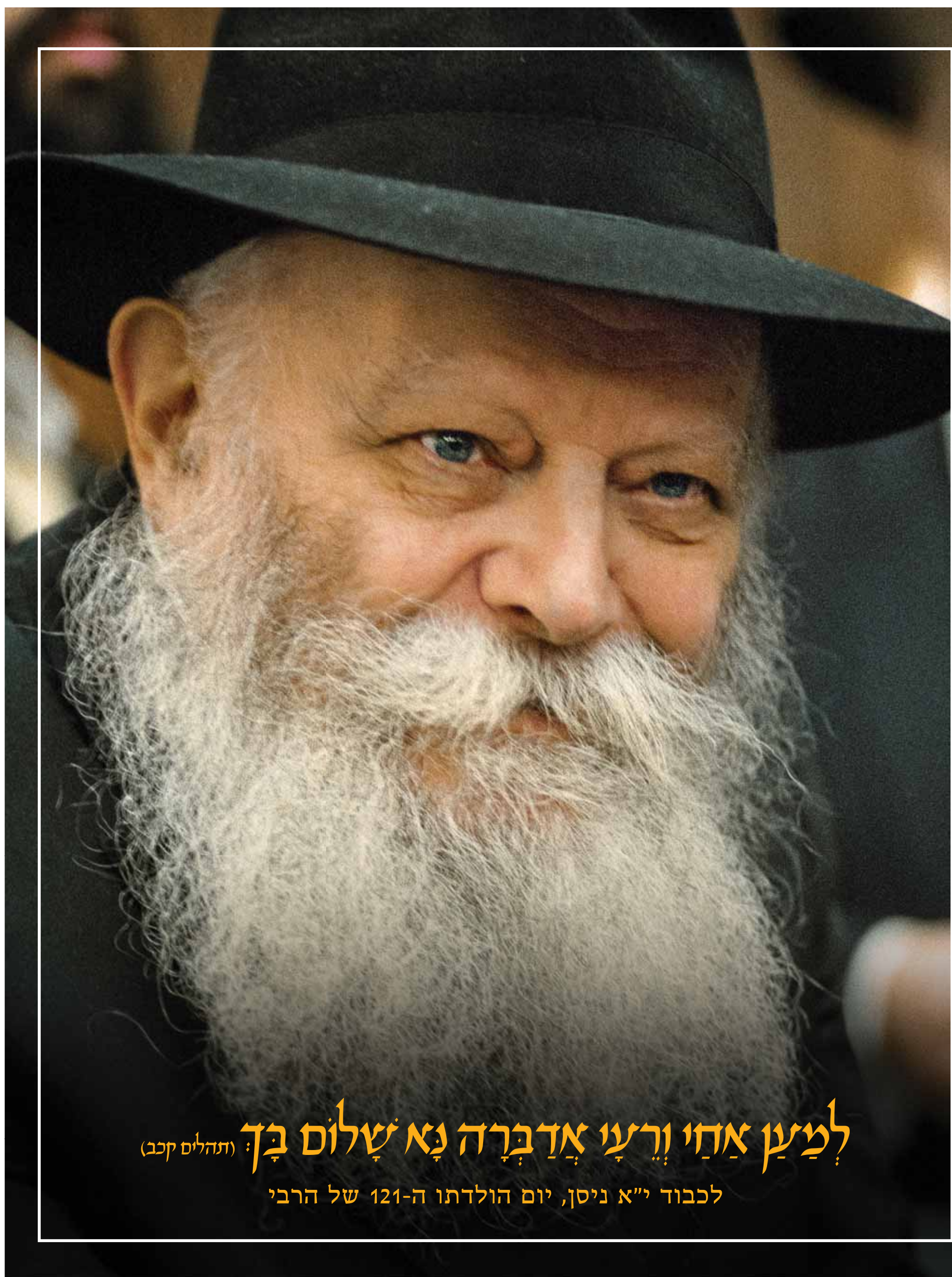
הרשמה למנויים:

03-9601001

www.DvarMalchus.Org

התמונה באדיבות חברת jem

למען אחי ורעי אברהם נא שלום בך: (תהלים קכב)

לכבוד י"א ניסן, יום הולדתו ה-121 של הרבי

תלמידי מכינת אמית תפארת גור אריה, רחובות

תורה ותעודה

המכינות הקד"צ התורניות - טכנולוגיות הפכו בשנים האחרונות אלטרנטיבה ממשית לבוגרי החינוך הדתי. השילוב של לימוד תורה בבית המדרש ומסגרת חברתית לצד לימודי הנדסאות שפותחים אופק מקצועי תעסוקתי רחב הולך ומתרחב. ברשת אמית המכינות הללו רק מתרחבות מיום ליום // **דביר עמר**

מופת המשלבת עולם רוחני עמוק וחיבור לעולם המעשה. לאורו המכינה מחנכת למבנה אישיותי שלם הכולל גיבוש עולם אמוני וזהות רוחנית, בדגש על פיתוח האישיות, חינוך לאחריות ומעורבות ציבורית, לצד הכנה לצבא וחיי משפחה. כל זאת, לצד הכשרה מקצועית-גבוהה לקראת הסמכה כהנדסאי מכטרוניקה כקרב קפיצה להשתלבות משמעותית בעולם התעסוקה. בוגרי המסלול מתגייסים לשירות משמעותי חלקם אף במסגרת שירות קרבי, ובו רוכשים ניסיון מעשי בתחום. "בחזון הגדול שלנו, בוגרינו

החליטו ברשת אמית לפתח את שערי בית המדרש והקימו מכינות דומות גם בירושלים ובמעלה אדומים והמכינות הבאות כבר בדרך.

מתלמידי בניהו בן יהודע

"יצאנו לדרך, לפני 3 שנים, בידיעה ברורה שלפני הכל אנחנו מכינה דתית משפחתית וחמה", מספר שי הלפרין, מנהל מכינת אמית בניהו במעלה אדומים, מכינה שצמחה מבית החינוך אמית איתן במקום ונקראה על שם בניהו בן יהודע, שר הצבא של שלמה. "דמות

הבאים מהתיכונים המקיפים? למה הם לא רואים ביישובות ובמכינות קד"צ אופציה? אחרי ששוחחתי עם תלמידים והבנתי שהם צריכים משהו אחר החלטתי לעשות מעשה" בבית הספר שניהל הוא הקים מכינה קדם צבאית טכנולוגית, שמשלבת תורה והכנה לעולם התעסוקה. לימוד תורה בכ-30% מהיום ובשאר היום לימודים אקדמיים שבסיומם הבוגרים מקבלים תעודת הנדסאים (בתחומי החשמל / האלקטרוניקה/התקשוב ועוד). בכפר הנוער אמית פתח תקווה החלה כבר לפעול מסגרת דומה, ואחרי שהביקוש רק גדל,

שנכנס הרב רפי מימון לתפקידו כמנהל קרית החינוך אמית המר ברחובות הוא הופתע כשנחשף לכך שרוב תלמידי י"ב לא המשיכו ליישובות ולמכינות. "התברר לי שזה המצב אצל כ-60% מהבוגרים בכלל התיכונים המקיפים של החמ"ד ולצד זאת למדתי שתלמידים רבים המשיכו למכללות טכנולוגיות, לכיתות יג-יד ללא כל מעטפת תורנית, חברתית וללא הכנה לצבא". ניכר שהנושא מסעיר את הרב מימון: "החברה הציונית דתית דואגת לתלמידי היישובות והאולפנות אבל מה עם מרבית תלמידי החמ"ד,

צילום: שמעיה שחר

הרב רפי מימון,
מנהל קהילת הישיבות
ברשת אמית:
"היום מגיעים יותר ויותר תלמידים מישיבות תיכוניות ומתיכונים מצוינים שרצו מכינות כאלו אך לא מצאו"

מובילים בחברה ופועלים מתוך תחושת שליחות בכל מקום שהם. מעבר למצוינות במקצוע, אנו מעשירים את עולמם במסעות משמעותיים בארץ, בשבתות במכינה, בשיעורי חינוך פיננסי, זוגיות ועוד."

יותר מ-30 תלמידים מכל הארץ חיים במכינה בפנימייה מלאה, מה שתורם להתפתחות האישית והקבוצתית שלהם. "הרב יוסי תשובה, ראש המכינה, שם במרכז את עולמות הקודש בכל התחומים יחד עם ערכות הדתית עוצמתית שבאה לידי ביטוי במילוי תורניות ודאגה של הבחורים אחד לשני ברמה החברתית והלימודית."

למרות הזמן הקצר בה קיימת המכינה, הלפרין משתף בסיפורי הצלחה חינוכיים. "בחור שהגיע עם קשיים חברתיים התמודד ולאט לאט, נפתח והשתלב בחבורה בצורה מדהימה. הבחורים עוברים גם תהליכים רוחניים משמעותיים לקראת המשך החיים הבוגרים שלהם. רק השבוע אחת מהאימהות התקשרה לומר תודה וסיפרה בהתרגשות שהבן שלה החל ללמוד הלכה יומית בבית הכנסת אחרי התפילה, הוא יוצא להתנדבויות ומנצל את החופש ללמוד ולהתחזק. אנחנו משקיעים באווירה מגבשת ותומכת כדי לאפשר צמיחה אישית של כל אחד מהמקום שלו."

השיח על הצמחת אזרחים שיתרמו באופן משמעותי לחברה חוזר שוב ושוב בשיחות עם ראשי המכינות. "המטרה היא בסופו של דבר להצמיח אזרחים שרואים בעצמם חלק משמעותי מהחברה ובעלי יכולת להשפיע על עיצובה", מספרת מול מצליח ממכינת "מנהיגות ערכית" אמית פ"ת. "מי שמסיים י"ב מקבל כאן הזדמנות אדירה, שנה וחצי של שילוב לימודים במכללה עם דיפלומה של הנדסאי ביחד עם מכינה לחיים ולשרות צבאי. המכינה נותנת חינוך לאחריות אישית, מעורבות חברתית, אהבת האדם, העם

והמדינה, חוסן נפשי וגופני בעזרת מסעות, סדנאות, סמינרים, שיעורי זוגיות ומשפחה, שיעורי מנהיגות וקודש, זו בשורה של ממש ובזכות השילוב הם מגיעים לצבא עם בטחון עצמי, בגרות, אחריות וערך, לצד מקצוע מבוקש באזרחות שאיתו התעשייה מחכה להם."

ללמוד בעבודה

בפתח תקווה פועלת המכינה במודל ייחודי כשלכל תלמיד נבנית תוכנית צמיחה אישית שכוללת מטרות ויעדים אישיים. התרומה

צילום: רותי חי

מזל מצליח,
מכינת מנהיגות ערכית,
אמית פ"ת:
"המטרה היא בסופו של דבר להצמיח אזרחים שרואים בעצמם חלק משמעותי מהחברה ובעלי יכולת להשפיע על עיצובה"

והנתינה הם חלק מהוויית המקום ומצליח מספרת גם על מסלול חדש ומיוחד שהיא מנהלת, "גשר אמית" המיועד לתלמידים שהוכרו כזכאים לחינוך מיוחד בעת למודיהם בתיכון. "תלמידים בעלי אינטליגנציה גבוהה אך עם קשיים רגשיים, חברתיים וביטחון עצמי נמוך. מקבלים אצלנו את כל המעטפת והעצמה בתחום הלימודי, הרגשי והחברתי", אומרת מצליח. "זה מאפשר להם הזדמנות אמיתית להמשיך ללמוד מקצוע רלוונטי לעתיד לצד המכינה לחיים תוך כדי התמיכה והעצמה שהם זקוקים לה. חלק מהלימודים נערכים כספורים בתעשייה ולאחר ההכרות, סטודנטים משתלבים בהתנסות מעשית, בלמידה חווייתית זו הם צוברים ניסיון וקשרים בתעשייה "במקום שסטודנט ימלאר הוא עובד בחברות מהמובילות במשק כגון בזק, אלקטרה, חברת רום ועוד. הוא עובד וגם זוכה במנטור המלווה אותו. למעשה הם גם לומדים, גם עובדים וגם זוכים לערכים במכינה. גם תלמידים מתקשים עוברים את הלימודים והבחירות כי הם רוצים ונאבקים על זה, כל הצלחה מעודדת אותם מבחינה לימודית.

המסלול הזה נותן ביטוי והתאמה לתפיסה ההוליסטית שלנו והאמונה בכל חניך וחניך. "מי ששותף לכל המהלך הוא צה"ל, חיל האוויר שותף למכינה ברחובות, חיל הים וחיל הטכנולוגיה למכינה במעלה אדומים ובית הספר לרכב של צה"ל שותף לזו בפתח תקווה. הצבא גילה במכינות אלו משאב אדיר אשר מפתח תלמידים עם חוסן לשירות ועם הכשרה מקצועית החסרה כל כך לצבא ואחריו גם לתעשייה.

הרב רפי מימון, כיום מנהל קהילת הישיבות ברשת אמית מספר כי דמות התלמיד במכינות הולכת ונעשית מגוונת. "לאט לאט באים אלינו יותר תלמידים מישיבות תיכוניות ומתיכונים בעלי נתונים גבוהים שרצו מסגרות כאלו אך לא מצאו ובשל כך גם החמ"ד הצטרף להצלחה ומסייע למכינות להמשיך ולפרוח כלכלית וחינוכית. בראש ובראשונה יש כאן הוויה של מכינה הן בגיבוש החברתי, והן בפעילות החברתית (שבתות, מסעות משמעותיים ועוד) לצד הלימודים התורניים והאקדמאים."

העיקר - בניית המשפחה!

"כשבחור בכיתה י"ב בא להתייעץ על כוס קפה מהי מסגרת ההמשך המתאימה לו, אני קצת חוקר ובסוף הוא מגיע לנקודה - שהדבר הכי חשוב לו - זו המשפחה שיקים", משתף הרב צורי לוי, סא"ל במיל וראש המכינה הקד"צ טכנולוגית "אמית תפארת גור אריה, בקרית המר רחובות. "אני רוצה שיעניין אותם איזה אנשי משפחה הם יהיו, וכאן מגיע החזון של המכינה: המכינה רואה לנגד עיניה בוגר איש משפחה, בעל מקצוע הנאמן למסורת ישראל, המחובר לעמו ולארצו, בעל יכולות אישיות גבוהות

צילום: רותי חי

שי הלפרין מנהל
מכינת אמית בניה
מעלה אדומים:
"הבחורים עוברים גם תהליכים רוחניים משמעותיים לקראת המשך החיים הבוגרים שלהם"

התורם בדרך משמעותית ומגלה אכפתיות לחברה ולקהילה הסובבות אותו."

מבחינתו, המטרה היא להיות רלוונטי בכל שלב אצל התלמיד. "התחלנו תהליך עם הבחור בגיל 18-19 אך המטרה שלנו להיות רלוונטים בכל צומת שהבחור עובר, מהתיכון למכינה, מהמכינה לצבא ובין הקורסים לשיבוצים,

צילום: רותי חי

הרב צורי לוי,
ראש מכינת
אמית תפארת גור אריה
רחובות:
"הדבר הכי חשוב לתלמיד - איך תראה המשפחה שיקים"

בכל נקודה - אנחנו נהיה. בשיחה, בביקור, בהתלבטות לקראת השחרור האם להכנס לקבע או לא. יש תלמידים שמבקשים שר"מ יחתנו אותם וכמובן, במציאת מקום עבודה אחרי השחרור, בדיוק בשביל כך הקמנו מיני חברת השמה."

הנקודה החשובה בתפיסת העולם החינוכי במכינות הללו, אומר לוי היא שתהליכים של העצמה, קבלת החלטות, בניית אישיות וחיבור לעולם של תורה ומצוות, מתחילים דינמיקה בהווי הקבוצתי. "התפקיד שלנו כרבנים ואנשי חינוך להנחות וליצור דינמיקה שלהם כשעושים את הברירה פנימה. אנו משקיעים הרבה במסעות בארץ במהלכם לומדים להיות חלק מקבוצה כמו גם התמודדות אישית עם אתגר וקושי. למשל, יש מסע בעקבות שעת נעילה, 4 ימים הם פוגשים לוחמים ממלחמת יו"כ ועושים מסע הליכה לרמפות של חטיבה של 188". במהלך המסע הם גם עוברים סדנת התבודדות שבוחנת מה הקווים האדומים של אדם בחיים. "עושים את הסדנה בקו שעמדו הלוחמים שידעו את המחיר של הפסד וכשלון. השיא כשנפגשים באנדרטת אסון המסוקים שם אנחנו מדברים על האחריות האישית מי יחתום על המסוק לפני היציאה למשימה וממילא איך אתה לוקח אחריות אישית כי החיים של כל מי שיעלה על המסוק בידיים שלך".

מעבדות לחירות

הנתונים מטלטלים. כ־25 אחוזים מהאוכלוסייה אינם מצליחים לשלוט על השימוש באינטרנט. האם זו גזרת הדור? המומחים באינטרנט רימון טוענים שלא, ומסבירים מה אפשר לעשות כדי לצאת מהשעבוד הדיגיטלי של המאה הנוכחית

// מירי בידוד לוי

בקלות ובמהירות: לרשתות החברתיות, לגיימינג וכדומה.

"היכן שיש יותר בריחה ופחות התמודדות, נחלשים שרירי ההתמודדות שלנו והיכולת לפתור בעיות. להתמכרויות מהסוג הזה יש השלכות חברתיות קשות, כמו בדידות חברתית, אתגרים זוגיים, קשיים בעבודה ועוד. אנשים בעצם מוצאים את אזור הנוחות שלהם בתוך המרחב הדיגיטלי הבטוח שלהם בבית, וזה קונה להם את המקום השקט והנמנע".

הבעיה השנייה, מסביר ד"ר סלע, היא התוכן הפוגעני ברשת. "נתקלים בזה בעיקר אצל ילדים ונוער. זה מתחיל בתכנים לא הולמים, ממשיך בקשרים מפוקפקים עם אנשים שפוגשים ברשת, בניצול מסחרי ועוד. כשאין מודעות לסכנות הללו והגישה חופשית ולא מסוננת, אנחנו חושפים את הצעירים לכל צדדי האינטרנט, לטוב ולרע. אצל הבוגרים יותר,

החמצה. "מדינות העולם שונות זו מזו ברמת ההתמכרות לאינטרנט. המדינות שבהן שיעורי ההתמכרות הגבוהים ביותר נמצאות במזרח אסיה (למשל יפן, סין ודרום קוריאה), ובחלקן הנושא מוגדר כמגפה לאומית עם מכוני גמילה גדולים. אבל בואו נתחיל ממה שכן טוב באינטרנט.

"אנחנו משתמשים הרבה באמצעים הדיגיטליים למען הנוחות שלנו: הבידור, הידע, הקשרים החברתיים, המשחקים, המנוחה ופעילות הפנאי, ויש באינטרנט לא מעט תכנים חיוביים שתורמים להתפתחות הזהות העצמית ועוד. המקום שבו האינטרנט מתחיל לגלות את פניו הפחות יפים הוא בקושי בוויסות, וכשאנשים משתמשים באינטרנט כדי לווסת רגשות שליליים. כשעצובים, מדוכאים או כועסים, בורחים ונשאבים למה שמתגמל

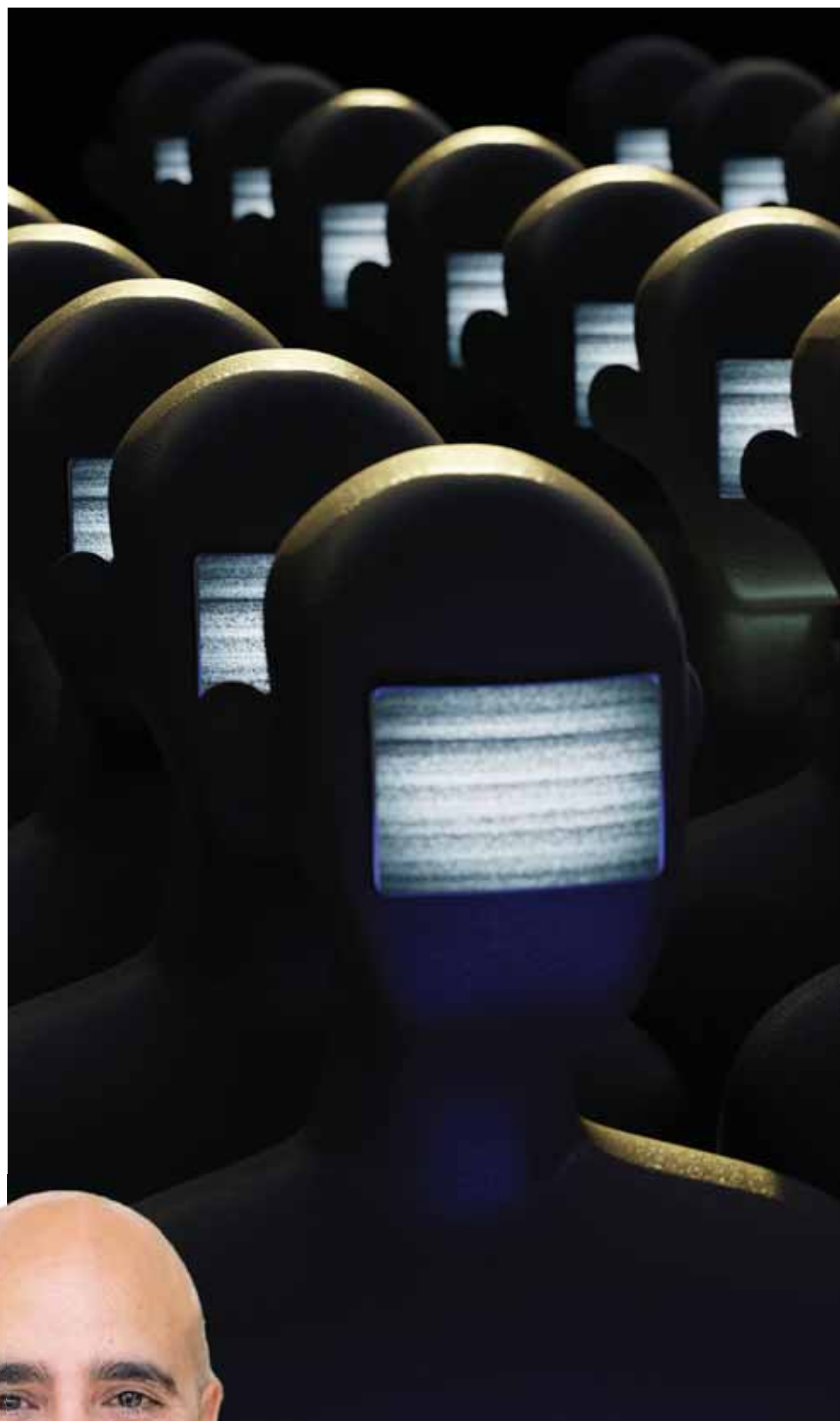
רמה נמוכה יותר מהתמכרות, וכ־20 אחוזים מהנחקרים השתייכו לקבוצה הזו. באופן כללי אנחנו מדברים על שכבה באוכלוסייה שיש לה פגיעה כל שהיא בתפקוד היומיומי, בעבודה, בחיים המשפחתיים, כתוצאה מהמסכים וממה שקשור לאינטרנט בכלל".

הפנים הפחות יפות של האינטרנט

ד"ר סלע מדבר על שני קריטריונים - האחד הוא פגיעה בתפקוד, "למשל במהלך יום העבודה, במקום לבצע משימות, אנשים גולשים באתרים שונים וברשתות חברתיות, וזה עלול לטמון בחובו אפילו סכנה לפיטורים. הקריטריון השני הוא עיסוק מחשבתי ורגשי גם כשאין מול האינטרנט. אתה נמצא ללא הרף בחרדת

אם המילה התמכרות קצת מבהילה אתכם, אתם בוודאי תיבהלו אם אספר לכם שייטכן שאתם מכורים למשהו. מאז עידן האינטרנט והמכשירים החכמים, התמכרות ברמה זו או אחרת אינה חריגה במחוזותינו.

ד"ר ירון סלע, פסיכולוג קליני, עמית מחקר באוניברסיטת רייכמן וחוקר בכיר בתחום המוגנות ברשת, ערך לאחרונה מחקר מקיף עם המרכז הישראלי להתמכרויות. המחקר נחשב לאחד הגדולים שנעשו בישראל בתחום ההתמכרויות בכלל והתמכרות לאינטרנט בפרט. "בדקנו יותר מ־4,000 מבוגרים בני 18 ומעלה, שמייצגים את האוכלוסייה הבוגרת בישראל, וראינו שיש שני היבטים. היבט אחד הוא התמכרויות של ממש למסכים, והוא נפוץ אצל 5 אחוזים מהאוכלוסייה הבוגרת. ההיבט השני הוא תלות רגשית במסכים - זו

המפגש הבעייתי הוא עם אתרי פורנוגרפיה, גיימינג ושופינג. קל מאוד להתמכר אליהם בגלל התגמול הרגשי שלהם, שבא לידי ביטוי גם במנגנוני תגמול עצביים-מוחיים".

להשתמש בטלפון אבל לא לשלם מחירים

התקווה היא ביכולת להיגמל. "כמעט כל אחד בימינו שיבחן את עצמו ישים לב שבמידה זו או אחרת הוא חלק מזה. מה אפשר לעשות? קודם כול להעלות את המודעות לעובדה שיש תכנים שנוטים לגרום

צילום: רותי סער

ד"ר ירון סלע:
"המקום שבו האינטרנט מתחיל לגלות את פניו הפחות יפים הוא בקושי בוויסות, וכשאנשים משתמשים באינטרנט כדי לווסת רגשות שליליים. כשעצובים, מדוכאים או כועסים, בורחים ונשאבים למה שמתגמל בקלות ובמהירות: לרשתות החברתיות, לגיימינג וכדומה."

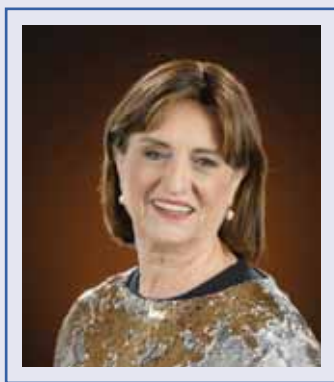
"המסננים הדיגיטליים מעלים קשב - עצם ההתקנה של המכשיר לסינון תכנים הוא מסר. הנושא הזה חשוב לנו כמשפחה, ואנחנו מעלים את המודעות לנושא הזה שבחינו."

הרבנית זיוה מאיר

מנחת הורים, זוגיות ומשפחה

הוגת המיזם האינטרנטי "אמא מאיר"

הורים ומחנכים רבים עסוקים בסוגיה של התמכרות למסכים ותלות בהם, ושוב ושוב עולה השאלה - כיצד פותרים אותה? אני לא הייתי מבודדת את המסכים מהרבה גורמים אחרים שקשורים להתמכרות או מהסכנות שאורבות בפתח. מוגנות, למשל. במסך יש הרבה טוב והרבה רע. הוא כמו העולם, שיש בו מזה ומזה. כל הורה היה רוצה שתהיה לו הנוסחה כיצד לתת לילדיו רק את הטוב, אבל זה לא עובד ככה.

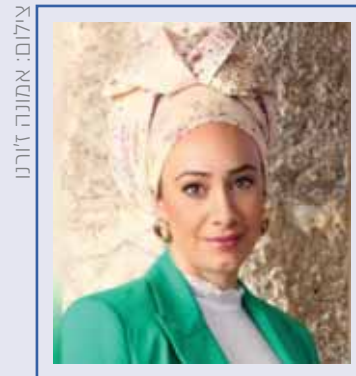
בעיניי, מעבר לערכים ולדוגמה האישית, הכול תלוי במערכת היחסים בין ההורים לילדים. גם ערכים טובים וגם דוגמה אישית מצוינת לא יהיו משמעותיים אם אין מערכת יחסים טובה ובריאה בין ההורים לילדיהם. לכן בהרבה תחומים, כל מה שלימדו את ההורים והפטנטים והעצות, כל אלה לעולם לא יעזרו כל עוד אין תחזוקה של מערכת כזו, ואת זה צריך ללמוד ולהדגיש.

מערכת יחסים טובה אין פירושה להסכים ולהתרכך תמיד, אלא להציב גבולות מתוך אהבה ולדעת לפני הכול מה אני, ההורה, רוצה שיהיה. לאחר מכן עליי לחשוב כיצד אני מנחיל את זה לילדיי. זה אינדיווידואלי מאוד ותלוי בסגנון ובערכים, וחשוב להיות נאמנים לעצמנו, לפעול מתוך אמון וכבוד הדדיים. חשובה הכנות - לא לשקר לעצמי ולא לילדים. לפעמים הבלבול של ההורים בינם לבין עצמם גדול כל כך, שהם אינם מצליחים להעביר מסר ברור לילד. לכן הבסיס הוא לשבת ולחשוב באמת מה ואיך אני רוצה שיהיה, ואז לקבל החלטות.

הרבנית יסכה רגב

מנכ"לית איגוד רבני קהילות

מאמנת מנהיגים ומנהלים להגשמה

צילום: אמונה ז'ורנו

מסכים או להסכים

פמה אַנחנו מתגעגעים אַחד לַשני
רוצים להרגיש

לחיות

שבתער בנו התחושה שמבינים אותנו

שאוהבים אותנו

שהאיש שלי חלק מהעולם שלי

שאמא פנויה עוברי

שאני משמעותית

אנחנו מְשִׁתוֹקְקִים לְבָשֶׁר, לַשִּׁתָּה

ואז

נפגשים

בלי להפגש

שומעים בלי להקשיב

רואים בלי להביט

פי יש בינינו מסכים

שאם נהיה בנים... אלו בעצם חומות

המפרידות בינינו...

ממש כמו מסך

ואצלנו הפחירה והיכלת

להפך את חומת הפחל

החוצצת בינינו לבין בוראנו

מיום שחבר המקדש

ל"ספתה לראשי ביום נשק"

סכה המוגן ועוטה

כשהמסכים כבויים

אנו רואים עליהם את השתקפות דיוקנו

מתבוננים במי שאנחנו

כשאנו מזיזים אותם

אנחנו מגלים מי עומד מולנו

בואו נהיה אמיצים

ונדע לפגש ולהפגש

לדעת להיות נוכחים

בהקשבה

בהנהיגה

רק רגע אחד

מעבדות לחירות

להתמכרות. בכולנו קיים הרצון לברוח מבטיות גדולות או משימות קטנות, ולכולנו ישנו המכשיר הקטן הזה ביד שעוזר לנו להימלט מהתמודדויות בחיים. אמצעי נוסף הוא למצוא לעצמך סימן חיצוני או פנימי שיזכיר לך לעצור. מחקרים מראים שככל שאנחנו נמצאים יותר באינטרנט, אנחנו מתעלמים יותר מסימנים חיצוניים כמו רעב, צמא ועייפות, והקשב יורד. העצה היא לבחור סימן שיעורר אותנו ויעצור אותנו. למשל - אם ניקח את נושא הרעב - יש ילדים שאינם חשים רעב במשך שעות כשהם גולשים ברשת. איתם אנחנו עובדים על זיהוי הסימנים בגוף שמעידים על צרכים בסיסיים. הם לומדים לזהות רעב, והם קמים ואוכלים. זה רלוונטי גם למבוגרים. אצל ההורים הרבה פעמים הסימן הוא הילדים הקטנים שצריכים את עזרתם ואת תשומת ליבם. לא תמיד ההורים שמים לב, ונסחפים לעוד קריאת כתבה ועוד עניין. כל אחד חייב שיהיו לו סימנים כאלה שיעוררו את הקשב שלו. בטלפון החכם יש יותר סיכון לתלות ולברוח. אבל מה לעשות, הרי אנשים לא יוותרו על טלפון. לכן האתגר הכי גדול של המאה הזו הוא להשתמש בטלפון אבל לא לשלם מחירים".

למי שכבר התרגל ואף התמכר למכשיר, ד"ר סלע מציע לגייס לעצמו פרטנר שיעזור לו. "זה יכול להיות הורה, בן זוג, חבר שיעזור לפקוח עיניים ולראות את המחיר שאנחנו משלמים וגם לבסס התנהגות חלופית. בחור שמכור לגיימינג, למשל, יהיה חייב חבר או דמות אבהית שיכריחו אותו לצאת לפארק פעם בשבוע, או לעשות כל פעילות אחרת. עם הרבה רגישות ונחישות אפשר בהחלט לעזור לו. יש לזה אפקט פיזי ונפשי וראייה ברורה שבמקום גיימינג אפשר לבנות עולמות חברתיים. במקורותינו אומרים שאין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים. בדיוק בגלל זה צריך פרטנר. וכן, זה לוקח זמן.

חשוב לזכור: הרבה פעמים הורים מוטרדים מזמן המסך ושוכחים שאם אין מסך הילד יתמודד עם אתגרים אחרים. לכן הפרטנר צריך לייצר התנהגות חלופית, ולא מספיק שימנע את החשיפה למסך או יפחית בזמן השימוש בו. אם לא יהיה מסך, אף אחד לא מבטיח שהכול יהיה בסדר. צריך להחזיר את הילד לתלם יד ביד ובסבלנות ולהיות הכי קשובים ומתחשבים כלפיו, כדי שימצא את עצמו בעולם הלא וירטואלי. צריך להבין שאדם שהיה צמוד למסך במשך שבועות, חודשים או שנים, לא יצליח את המשימה בקלות".

ד"ר סלע, שהוא גם יועץ ארגוני ומקצועי לענייני מוגנות ברשת באינטרנט רימון, מסביר את מקומם וחשיבותם של המסננים הדיגיטליים: "לפני הכול, הם מעלים קשב - עצם ההתקנה של המכשיר לסינון תכנים הוא מסר. הנושא הזה חשוב לנו כמשפחה, ואנחנו מעלים את המודעות לנושא הזה שבחיינו. מעבר לזה, ישנו הסינון עצמו של התכנים הממכרים או הפוגעניים. ברור שזה מפחית מאוד את הנגישות לתכנים בעלי פוטנציאל גדול להתמכרות. מחקרים מראים שהגורם המגן המרכזי לגמילה מכל התמכרות

שהיא הוא צמצום הגישה למושא ההתמכרות. אנחנו מצמצמים את הגישה, וכך יש יותר גישה לתכנים הבריאים. באופן כזה נוצר איזון, ויש יותר פעילויות לא וירטואליות".

טקטיקה נגד השתעבדות

"אבותינו במצרים היו תחת עבדות פיזית", אומר יריב פאר, מנכ"ל קבוצת אינטרנט רימון, "ונראה שהשעבוד של היום, כשאנחנו לכאורה חופשיים אבל כבולים בתחום המסכים, הוא גם בכלל לא פשוט. אולי המילה התמכרות קצת קשה, אבל אפשר לנרמל ולדייק אותה. ידידי היקר הרב איתן אקשטיין, מנכ"ל 'רטורנו', מגדיר כהתמכרות כל מה שהראש אומר לא והיד אומרת כן. אם ניקח את זה לעולם הטלפונים החכמים, יותר מ-90 אחוזים מקוראי הכתבה שלנו עכשיו, כולל אותי, נמצאים בהגדרה הזו. זוהי עובדה. כולנו משתמשים במכשיר וניגשים אליו הרבה יותר ממה שהיינו רוצים. לכן זה נוגע בכולם. בקרב שיעור מסוים רמת ההתמכרות מגיעה ממש להשתעבדות, כלומר הוא מפסיק להיות תפקודי, הוא לא מסוגל ללמוד, לתפקד ולעבוד, והוא יצטרך טיפול של ממש. אבל נדבר על המכנה המשותף הרחב, שכולל ילדים ומבוגרים כאחד. ההתמודדות מול עולם האינטרנט, שהוא נגיש, מהיר וזמין כל כך, נעשית יותר ויותר גדולה ומרכזית. כולנו חיים בעולם של פיתויים, שבו קל מאוד לחפש מפלט בכל רגע שבו אנחנו לבד".

פאר מסביר ומדגיש שזה לא קורה סתם כך. בתוך חברות הענק מועסקים בתגמול גדול טובי המוחות בעולם וטובי הפסיכולוגים. "האפליקציות מתוכננות ומובנות באופן הדרגתי שגורם לנו להתמכר ולהתרגל אליהן, להשקיע בזה זמן ולחוש אינוחות להיפרד מהם. לדוגמה: ברשתות החברתיות אנחנו רגילים לקבל לייק ותגובה, ואם אנחנו לא מקבלים זה עלול להטריד אותנו. אנחנו גם מורגלים להגיב לאחרים, כדי לזכות בהיוון החוזר וביחסי הגומלין, והכול בנוי לפי הדרך שבה המוח שלנו מחווט. המומחים האלה יודעים מתי משתחררים מהמוח שלנו הורמונים שמרגשים אותנו, וככה זה עובד. אפשר לראות שברוב המכשירים החכמים יש מסך נעילה, אבל כדי להפעיל את המצלמה לא צריך קוד, כי מפתחי האפליקציות יצרו מציאות שבה יש לנו צורך תמידי לתעד, לצלם ולא לפספס כלום. לא פלא שאנחנו נמצאים במאבק מול כוחות גדולים ומול שחקנים חזקים בעלי הון, והשעבוד הזה לא קרה במקרה. מדובר במכונת כסף שגורמת לנו לצרוך ולהשתמש, ותמיד על חשבון דברים חשובים: קריאה, זמן משפחתי, זמן איכות עם בן הזוג וכדומה. מה שמשותף לכולם הוא הרצון שלא כך יהיו פני הדברים".

לדבריו, את הפרעה הזה אפשר לנצח, "אבל בטקטיקה. יש כמה גיבורים שאולי יכולים לעשות מהלך של התנתקות מהטכנולוגיה, אך רוב הציבור לא מסוגל לזה, והיא כובשת כל חלקה טובה. אז לפני הכול, חשוב ביותר להודות בבעיה ולהכיר בשיטה שגורמת לנו להתמכר למסכים, כי

הרב יהושע שפירא

ראש ישיבת רמת גן

לפעמים אי אפשר גם וגם, צריך לבחור או או

צילום: אמונה ז'ורני

פרופסור הוזמן להרצאה בבמה בינלאומית חשובה, ורצה לקנות חליפה חדשה לכבוד האירוע. בחנות הוא ראה שתי חליפות שמאוד מצאו חן בעיניו ולא ידע להכריע ביניהן. הוא החליט לקחת את שתיהן הביתה ולבחור בהמשך.

בבוא היום עמד מול הארון והתקשה מאוד להחליט איזו חליפה ללבוש להרצאה. הבן הקטן שלו אמר: "אבא, אז אולי פשוט תיקח את שתיהן".

חיך הפרופסור ואמר: "בני יקירי, יש מצבים בחיים שאי אפשר גם וגם. אתה צריך להחליט או זה או זה, וכשבחרת צד אחד הפסדת את הצד השני, גם אם הוא יפה ומוצא חן בעיניך".

נדמה לי שאת הכלל הפשוט והאלמנטרי הזה אנחנו שוכחים פעמים רבות כשאנחנו מבקשים לשמור על עצמנו בנקיות ובטהרה בשעת השימוש ברשת האינטרנט.

בעצם אנחנו רוצים גם וגם, גם הכול פתוח, הכול מהיר, הכול זול, ויחד עם זאת גם לשמור על עצמנו בדיוק ברמה שאנחנו מבקשים...

מניסיון רב שנים הנקודה הזאת היא הקשה ביותר להבנה. אי אפשר בשום אופן לקבל את כל המרחב האינטרנטי שאנחנו רוצים בלי לשלם מחיר של חשיפה למקומות שאינם טובים.

מאידך אי אפשר להישמר כראוי ויחד עם זאת למצוא תמיד כל מה שאנחנו מבקשים בלי מגבלות. כשאדם מבקש את דרכו בסיון תכנים באינטרנט הוא חייב לברר וללכת לעצמו את השאלה הזאת.

אני לא יכול ללכת עם שתי החליפות, גם לגמרי עם הפתיחות וגם לגמרי עם הטהרה. אני חייב להחליט על המינון שבו אני מבקש כל אחד מהקווים המקבילים הללו, ולהבין שככל שאני מבקש פתיחות וחופש גדולים יותר, ממילא לא אוכל לקבל - אפילו עם המאמצים הכי הגדולים ביותר של החברות הטובות ביותר - את אותה הטהרה שאני מבקש.

כמו שאומר הפרופסור, "בני יקירי, לפעמים אי אפשר גם וגם, צריך לבחור או או".

יריב פאר:

"ידידי היקר הרב

איתן אקשטיין מגדיר

כהתמכרות כל מה

שהראש אומר לא והיד

אומרת כן. אם ניקח את זה

לעולם הטלפונים החכמים,

יותר מ-90 אחוזים מקוראי

הכתבה שלנו עכשיו, כולל

אותי, נמצאים בהגדרה הזו.

כולנו משתמשים במכשיר

וניגשים אליו הרבה יותר

ממה שהיינו רוצים. לכן זה

נוגע בכולם"

"חשוב ביותר להודות

בבעיה ולהכיר בשיטה

שגורמת לנו להתמכר

למסכים, כי רק אז נדע

כיצד לפעול נגדה. צריך

להבין שאנחנו לא רוצים

להיות חלק מהמשחק

הזה, ולכן עלינו להגדיר

מראש כללי משחק

אחרים"

רק אז נדע כיצד לפעול נגדה. אנחנו בעולם של צמצום ולא בעולם של מניעה, וחשוב לזכור את זה. צריך להבין שאנחנו לא רוצים להיות חלק מהמשחק הזה, ולכן עלינו להגדיר מראש כללי משחק אחרים וברורים. לדוגמה: להגדיר מראש שאני מצמצם את זמן המסך שלי בכלים טכנולוגיים שיש היום בשוק, למשל השתקת התראות באפליקציות החברתיות, בווטסאפ, כל אחד לפי אורח חייו. צריך להיכנס באופן יזום לכל אפליקציה ולהחליט מה להשתיק. כך לא נוקפץ מכל צפצוף".

מעבר לזה, לאינטרנט רימון יש אופציה של ניהול זמן מסך. "אנחנו יכולים להגדיר שעות שבהן האינטרנט כבוי, למשל בשעות מסוימות שנרצה שהילדים ישחקו בהן עם חברים או יעשו שיעורי בית. כל הורה מגדיר כמה זמן אינטרנט הוא מאפשר לילדיו, ובזמן הנותר הם צריכים להיות באינטראקציה חברתית או לעשות דברים אחרים. יש גם מסלול שנקרא 'זמן איכות' - בשעות מסוימות קשה לנו לזיזם ולכבות את האינטרנט, ולכן אפשר לגלוש רק באתרים חינוכיים - בוויקיפדיה, בתלמוד הישראלי, באתרי לימוד והעשרה למיניהם וכדומה".

שמרטף דיגיטלי

עד כאן, אומר פאר, מדובר בשעבוד טכנולוגי שלא קשור לתכנים אלא לזמן מסך. "מעבר לכך, יש התמכרויות לתוכן. זה נושא רגיש, אישי ואינדיווידואלי. לכל אחד יש תוכן שהוא רוצה ולא רוצה להיחשף אליו. רוב הלקוחות שלנו מבקשים את השימוש ברימון כדי להתאים את האינטרנט לרמה הערכית, הדתית והמשפחתית שלהם, ואנחנו מתאימים חליפה ברמות שונות של הגנה, כך שכל אחד יכול למצוא את עצמו משתמש בדרך הנכונה לו עם הטכנולוגיה שלנו. המערכות הקיימות היום מאפשרות לנתח תמונות וסרטונים בשניות, מבלי לפגוע בחוויית הגלישה, ולא נשכח שמאז הקורונה האינטרנט הפך להיות חיוני כמו מים. אי אפשר להתעלם מזה. בלי אינטרנט אין עבודה".

ברוח הנושא של יציאה מעבדות וחירות, פאר מתייחס לארבעת הבנים: "יש מי שחושב שארבעת הבנים האלה ארבעה מצבים של אותו הילד. אחד הדברים שאני שומע מהורים הוא תפיסה שהילד שלהם תמיד חכם. הם חושבים שלא הגיוני שהוא ימצא בכלל במצב אחר. לצערי, זה לא מה שקורה במציאות. המחקרים כבר הוכיחו שילד נורמלי חשוף לכול, והמחשבה שלו זה לא יקרה מנותקת מאוד ממה שאכן קורה בפועל. אני פונה אל הורים ואומר - כל הילדים נמצאים בכל המצבים, ולכן לא נבצע עליהם ניסויים. אם לא נשמור עליהם הם יהיו שם, ייפלו שם ואיש לא ימנע מהם את הנפילה הזו. כל הורה חייב את השמרטף הדיגיטלי שיעזור לו לשמור על הנפש והשפיות של ילדיו, ובכלל - כדי להיות חופשיים בזירה הדיגיטלית, כדאי להשתמש במה שהטכנולוגיה מאפשרת".

צילום: יוסי זיליגר

הבית שבו נולדה הרפורמה

נחי ויותם אייל יצאו מפרעות עמונה תשס"ו עם טראומה אישית בלתי נשכחת, שהולידה רצון לפעול. הפורום המשפטי למען ארץ ישראל, שייסד האב נחי וכיום עומד בראשו הבן יותם, היה הראשון להניח את התשתית לרפורמה המשפטית המוצעת כיום

יוני רוטנברג // צילום: רבקה יפה

המטרה הייתה יצירת גדודים של ימנים ודתיים שישטפו את מערכות המדינה וישנו את פניהן. נחי ויותם אייל

שאותו הכיר, לא הרבה בפרטים. "אנחנו נוסעים לשערי צדק", הכריז. נחי עשה את החישוב: אם אצא עכשיו מפסגות, והאמבולנס מעמונה, אספיק לחכות ליחיעם במיון. הוא אסף את מפתחות הרכב, כיבה את הטלוויזיה ויצא לדרך. בתוך חצי שעה כבר היה בפתח חדר המיון של בית החולים.

בין הבתים שהולכים ומתרוקנים ממפגינים מהלך יותם אייל. את הקשר עם אחיו יחיעם איבד עוד לפני שפרצו הפרשים את שורת החסימה הראשונה והחלו להכות בכל הנקרה בדרכם. הם היו אמורים להיות יחד על אחד הגגות, אך יותם שירד אך לרגע כבר לא הורשה לחזור. הסולמות סולקו, המעקות בוצרו ויותם נותר למטה. משנאש למצוא את אחיו, ולא ראה עוד טעם לצפות בהרס הבתים המתקדם

יותם אייל: "הובלנו את הקמת גוף הביקורת על הפרקליטות, חנכנו ארגונים צעירים בתחום הזה כמו רגבים ואחרים, לקחנו חלק בהובלת חוקים כמו חוק הטרור, חוק החרם, חוק ההסדרה וחוקים נוספים. היום יש הרבה אנשים טובים שעובדים על שיפור מערכת המשפט, ואנחנו כמובן ביחסי הערכה ושיתוף פעולה איתם, אבל אנחנו תמיד נחפש לעבור הלאה לנושא שעדיין לא מטופל ולהוביל את השינוי גם בו"

אדום. מחזה שכזה לא ראה מימיו, הוא לא ידע את נפשו. ואז צלצל הטלפון הנייד. "נחי, אתה בבית?" נשמע קול של קרוב משפחה, "תשמע, יחיעם נפצע. הוא עכשיו באמבולנס. אתן לך לדבר עם הנהג". הנהג,

מוסחת לחלוטין מצורכי הגוף ומיום העבודה שמתבזבז. בעיניים פעורות ראה אלות קשיחות מוטחות בפניהם של נערים, חברי כנסת שנרמסים תחת פרסות סוסים ואלונקות שהולכות ושבות מן הבתים אל ניידות מגן דוד

קור העז של תחילת שבט הניס את נחי אייל מהרחוב מוכה הרוחות אל ביתו המוסק שבפסגות. הוא הניח את תיק הטלית והתפילין שלו על שולחן המטבח ולחץ על מתג הקומקום כבכל בוקר. שלא כבכל בוקר, בבוקר הזה סערה עליו רוחו. שני בניו - יחיעם ואחיו הקטן יותם - שכבו כל הלילה קפואים ביישוב עמונה, נטולי בית חם לנוס אליו. עם שחר, כך שמע מהם בפעם האחרונה, יטפסו גדודים של שוטרים אל ההר הקפוא ויפנו אותם משם כדי לאפשר לשופלים להרוס את תשעת בתי הקבע שנבנו בפאתי היישוב. דאגתו של נחי, דאגת אב, השכיחה ממנו את הקומקום שכבר העלה אדים ושלחה אותו אל מסך הטלוויזיה בסלון. שתיים תמימות ישב מול המסך, דעתו

לבד לחלוטין לפני כמעט עשרים שנה הפך היום למיינסטרים ולמדיניות הממשלה, אבל גם עצוב, כי זה נעשה בצורה לא נכונה, ואמרתי את זה גם לשר המשפטים. כשאריק שרון הלך על המהלך שלו, הוא ישב עם פורום החווה שכלל גם מנהלי קמפיין ועשה את זה כמו מסע בחירות מבחינת ההשקעה וההסברה. הפעם זה לא נעשה, הלכו רק על הרוב הפרלמנטרי ולכן נתקלו בהתנגדות עזה."

יותם חולק. "המאבק על הרפורמה הוא לא מאבק על מערכת המשפט אלא התנגשות סוציולוגית שאנחנו צועדים אליה כמעט שלושים שנה. היא הייתה באה על הרקע של הרפורמה או על כל רקע אחר. מהרגע שהבינו שרוב בקלפי לא יהיה להם, הם החליטו לבסס את שלטון המיעוט דרך המערכות השונות של המדינה. לכן הם לא יסכימו לוותר על השליטה בבית המשפט בשום אופן. הסברה לא הייתה פותרת את הבעיה הזאת, אם כי אין להכחיש שהיא הייתה לוקה בחסר."

"אבא – מנוע אידאולוגי"

אנחנו יושבים בקרוואן הקטן אך החמים של יותם בגבעת הראל, כאשר יותם ממלא במקביל את תפקידו כאב לשני בנים שמסרבים להירדם וכאיש התחזוקה של הבית. אשתו, אביגיל, לא בבית כבר חודשים ארוכים. לא היינו חושפים כך את חייו הפרטיים, אם לא שהוא ואשתו היו עושים זאת בעצמם, כחלק משליחות של סיוע לזוגות ולרווקים שנמצאים במצבם.

"אביגיל סובלת מ־PTSD מורכב, כלומר משולב בדיכאון קליני, שהתפרץ בעקבות פגיעה מינית מתמשכת שחווהה בילדותה", מספר יותם. "במשך שנים היא הסתירה בגלל הבושה, וכשביקשה לגלות נתקלה בתגובות לא תומכות. זה גרם לה להסתיר שוב. במשך ארבע שנים, כשכבר היינו נשואים, רק אני ידעתי מזה. בשלב כלשהו ההסתרה החמירה את המצב וגרמה להתפרצות של המחלה. מאז אנחנו משקיעים את כוחנו בטיפול במחלה באמצעות אשפוזים ממושכים שבועות ה' יובילו להתייצבות, ובשיח גלוי על כך ברשתות החברתיות ובתקשורת כדי להעלות את המודעות."

השיח הגלוי הזה, אומר יותם, כבר סייע לרבים במצבם. "אנחנו מקבלים המון הודעות ושיחות ממתמודדים. בזכות הפרסומים שלנו הם מקבלים את האומץ לספר, לצאת למסע הזה ולהאמין שהם יוכלו לנצח. גם אנשים שבסביבתם לומדים מכך כיצד לנהוג בהם ולתמוך. בניגוד למחלות פיזיות, המחלות האלה שקופות ואין בהן בדרך כלל את המעטפת המשפחתית והקהילתית שקיימת במחלות רגילות."

לסיום, כדי לקיים את מצוות והגדת לבנך, אני שואל את יותם איזה ערך לקח מאביו אל העבודה בפורום. "מה שקיבלנו מאבא שלי הוא לא דווקא באמירה ולא דווקא בפורום המשפטי. כל האחים שלי עובדים בעבודות שמונעות מאידאולוגיה. יש לזה סיבה. אנחנו ראינו את אבא שלי, שכשיש בעיה שדורשת פתרון הוא מיד שואל את עצמו מה אפשר לעשות ויוצא לדרך. את זה השתלנו לקחת ממנו."

נחי אייל: "הייתי ילד טוב בני עקיבא. על המחשב שלי היה רשום 'מה עשית היום טוב למען עם ישראל'. בזמן שאנחנו עסקנו במפעלי חסד והתיישבות, הם השתלטו באופן מוחלט על התקשורת, מערכת המשפט, הצבא, המשטרה, התרבות וכל מקום שיש בו השפעה. באופן הזה, היה אפשר להעביר בצורה חלקה את הפשע של הגירוש"

כדי להיאבק בארגוני שמאל ירוקים שמקדמים בוועדות התכנון אג'נדות באצטלה של דאגה לסביבה. לא כל המיזמים צברו תאוצה, אך לפחות חלקם חוללו שינוי בתחומם ופעילים עד היום.

את כל זה, וגם את הגנים של אביו, קלט יותם הצעיר. "מאז שהייתי ילד רדפתי אחרי הצדק", מעיד על עצמו יותם, "גם כשזה היה נכון, וגם כשלא". כשבגר, פגש את מערכות אכיפת החוק הן בהתנתקות והן בפינוי עמונה, מפגש שהותיר בו רושם עז. יותם רואה את עצמו בהחלט כאחד מתוצרי דור ההתנתקות, אחד מני רבים שחוו את הטראומה כבני נוער והחליטו שלעולם לא עוד. במידה רבה זה היה המנוע שלו לבחור בלימודי המשפטים, ובהמשך להשתלב בפעילות הפורום המשפטי למען ישראל. נכון להיום הוא משמש כמנכ"ל הפורום שהקים אביו ומקדיש את כל זמנו לפעילות.

הפורום המשפטי לא התפרק אחרי ההתנתקות. ההפך הוא הנכון - הוא התרחב במספר עורכי הדין שרשומים בו, והוביל פעילות פורצת דרך שהייתה חלק מהמהפך התודעתי בציבור באשר לבעיות במערכת המשפט. "הובלנו את הקמת גוף הביקורת על הפרקליטות, חנכנו ארגונים צעירים בתחום הזה כמו רגבים ואחרים, לקחנו חלק בהובלת חוקים כמו חוק הטרור, חוק החרם, חוק ההסדרה וחוקים נוספים", מונה יותם את הישגי הפורום. "באופן כללי אנחנו מחפשים תמיד את הפינה השכוחה שאחרים עוד לא הגיעו אליה. בניגוד לתחילת הדרך, היום יש הרבה אנשים טובים שעובדים על שיפור מערכת המשפט, ואנחנו כמובן ביחסי הערכה ושיתוף פעולה איתם, אבל אנחנו תמיד נחפש לעבור הלאה לנושא שעדיין לא מטופל ולהוביל את השינוי גם בו."

בזמן שהשיחה בינינו מתנהלת, חקיקת השינוי בוועדה למינוי שופטים עוונה על הפרק, אך היא מלווה בלחץ אדיר על מוביליה. נחי, שהיה מהראשונים להוביל את הקו שזוכה היום לרוב פרלמנטרי, מביט בהתרחשויות במבט חצוי. "כשאני מסתכל על המצב היום אני עצוב ושמח", הוא אומר. "שמח, כי הר שהתחלנו לחצוב בו

סעיפי אישום מופרכים. הכול היה בהנחייתו ובהובלתו של היועץ המשפטי לממשלה דאז מני מזוז, ומי שנחשב למומחה מספר אחת בפרקליטות לדיכוי מתנחלים - פרקליט המדינה שי ניצן. ניצן היה גם לשעבר מדריכו של נחי אייל בסניף בני עקיבא מרכז ירושלים ולשעתיד אויבו המר לאורך שנים.

אחד הלקוחות הראשונים של הפורום היה יותם אייל, אז נער בן 16. "השתתפתי בניסוי הכלים הראשון, שכלל חסימות כבישים ברחבי הארץ", הוא מספר. "נעצרתי עם עוד מאות אחרים, והובלנו לבית המעצר במגרש הרוסים". שם פגש יותם את אחד מעורכי הדין המתנדבים בפורום, שהנחה אותו כיצד לנהוג בחקירה ומה לטעון. ההנחיה הזאת, כך טוען יותם, הצילה את עתידו. בעוד אחרים שנעצרו איתו הואשמו בסעיפי אישום חמורים, יותם יצא בזול והשאיר את הסיפור העכור מאחוריו.

הממשלה, שבשונה מאשר בימים אלו גובתה לחלוטין על ידי האליטה, השלימה בקלות את פינוי גוש קטיף, ולנחי אייל נותר חשבון הנפש.

המחשבות שהתחילו להירקם במוחו מאז קיץ 2005 התעצבו וקיבלו גוון ברור בימים הארוכים שבילה בבית החולים הדסה הר הצופים בחורף שאחריו. "הייתי ילד טוב בני עקיבא", הוא אומר. "על המחשב שלי היה כתוב 'מה עשית היום טוב למען עם ישראל'. הקמנו יישובים, קהילות, ארגוני חסד. והנה, בשלושה ימים הוא בא והרס מה שבנינו במשך שלושה עשורים. בזמן שאנחנו עסקנו במפעלי חסד והתיישבות, הם השתלטו באופן מוחלט על התקשורת, מערכת המשפט, הצבא, המשטרה, התרבות וכל מקום שיש בו השפעה. באופן הזה היה אפשר להעביר בצורה חלקה את הפשע של הגירוש."

התובנה הזאת הניעה את נחי לפעולה מיידית. לא עוד יחידים שנכנסים בתמימות לתוך המערכות ונבלעים בתוכן ללא השפעה, החליט, אלא גדודים של ימנים ודתיים שישטפו את המערכות וישנו את פניהן. הוא פתח את כל החזיתות במקביל: הפורום המשפטי שינה את פניו והתחיל לטפל בחולאי בג"ץ והפרקליטות, בית ספר לתקשורת הוקם, פרויקט 'מאמינים במשטרה' החל לקרום עור וגידים, ואפילו ארגון לאיכות סביבה בשם 'רוק עכשיו' יוסד

במהירות, החליט לשוב הביתה - לפסגות. אבל שם לא חיכה לו אף בן משפחה.

"הגיע חולה בשם יחיעם אייל?" נחי שואל שוב ושוב בקבלה, אך למזכירה חסרת הסבלנות לא היה כל מידע חדש. האיחור המוגזם כבר התחיל להיות חשוד. נחי יושב בכניסה לבית החולים ומחשבות רעות תוקפות אותו. העיניים בודקות בכל כמה שניות את צג הסלולרי, אולי משם תבוא בשורה. באחת הבדיקות היא אכן מגיעה - שיחה נכנסת ממספר לא מזוהה. "שלום, אתה נחי אייל?" נשמע קול נשי רך. "מדברים מהתמיכה הסוציאלית של בית החולים הדסה הר הצופים. אני חושבת שכדאי שתגיע לכאן כמה שיותר מהר."

המחשבות הרעות ביותר מקבלות אישור חטוף מן המציאות. נחי חוזר לרכב וטס אל הר הצופים. בדרך הוא מתעדכן שבנו, יחיעם, נזקק להחייאה על גשר פסגת זאב, ולכן הובהל לבית החולים הקרוב בשונה מהתכנון המקורי. חודשים ארוכים עוד צפויים לו בבית החולים הדסה הר הצופים לצד בנו, חודשים שבהם המחשבות על מדינת ישראל יתעצבו אצלו מחדש. אצלו, ואצל יותם בנו, שג' בשבט תשס"ו נחרת בתודעתו כיום מכונן.

במועצת יש"ע צחקו מהרעיון

הכול התחיל במודעה לקונית שפרסמה הממשלה בעיתון, כפי שמחייב החוק היבש. הליך החקיקה שהוביל ראש הממשלה דאז אריק שרון, שמעגן את פינוי יישובי גוש קטיף והנסיגה מחבל עזה בספר החוקים, היה בחיתוליו, ולשכת הפרסום הממשלתית פרסמה בעיתונים הגדולים מודעה הקוראת לקהל להגיש התנגדויות והסתייגויות. נחי אייל קרא את המודעה, וכמו אזרחים מודאגים רבים באותם ימים חשב מה הוא יכול לעשות. בתמימותו שאל: מדוע שלא נתנגד, כפי שמציעה המודעה?

ראשי מועצת יש"ע, שאליהם פנה, ביטלו את הרעיון. "הם צחקו, אמרו שזה משחק מכור. אצלם התבנית הייתה הפגנות ולחץ פוליטי על גורמי ממשל בחדרים סגורים. פעילות משפטית לא באה בחשבון", נזכר נחי בערש הולדתו של הפורום המשפטי למען ארץ ישראל, שאותו ייסד. נחי לא נרתע מהסירוב, ופנה לעורכי דין פרטיים שסייעו לו. ראשונים להתגייס היו עורכי הדין יצחק מירון ויוסי פוקס, מזכיר הממשלה דהיום, ומשם ועד לאחר הפינוי הובילו שניהם את הפעילות המשפטית. פוקס על האגף המנהלי, קרי עתירות בבג"ץ נגד יישום תוכנית ההתנתקות, ומירון בפן האזרחי של גובה הפיצויים וסיוע למשפחות. במבט לאחור, לעבודתו של מירון היו סיכויי הצלחה גבוהים הרבה יותר, והיא גם נחלה הצלחה לא מבוטלת בבג"ץ.

הרעיון הזה, של ארגון גג המאגד עורכי דין למען פעילות של המנהג הלאומי, תפס תאוצה. מאות עורכי דין מהצד הימני של המפה נרשמו למיום ונרתמו למשימות על פי הצורך. אחת המשימות העיקריות בתקופה של טרום ההתנתקות הייתה טיפול בעצורי המחאות שהובלו לבתי המשפט בסיטונאות והודבקו להם

העצני דור 3

בועז העצני, פעיל ארץ ישראל ותיק, ובתו שרה העצני כהן, יו"ר 'ישראל שלי', ינקו את השורשים מבית סבא – אליקים העצני ז"ל, אבל ממשיכים אותם בדרכים שונות: מסירים ברחבי השומרון ועד לפעילות במרחב הווירטואלי

יוסף ארנפלד // צילום: נעמה שטרן

מעניקים זה לזו עצות בפעילות הציבורית. שרה העצני כהן ובועז העצני

ועוד כמה עשרות אלפי עוקבים בחשבונה הפרטי.

גם לתלות כביסה זו אמירה

השניים הם דור שני ושלישי בפעילות למען שלמות הארץ. להם אין צל של ספק שהשורשים הארץ-ישראליים של אבא-סבא אליקים העצני ז"ל משפיעים עד היום על העשייה הציבורית שלהם. "בלי זה לא היה כלום", קובע בועז בפשטות. "גדלתי בבית שאי אפשר היה להתחמק בו מהעולם של הפעילות למען יהודה ושומרון. בשערות גררו אותי בגיל 15 לקריית ארבע. אבל למעשה, לא הייתי פעיל עד הגירוש. הייתי אידיאליסט, אבל לא

שרה העצני כהן: "הרבה פעמים כשיש לי דילמות אני מתייעצת עם אבא שלי. זה נותן לי פרספקטיבה. זה גם נותן לי עמוד שדרה אידיאולוגי שלפעמים קשה למצוא. אין מה לעשות, בסוף אני חיה בסביבה מסוימת. אנחנו חיים את חיי הבורגנות, שזה דבר נהדר. אני בעד בורגנות. אבל ההורים שלי גרים בקריית ארבע, זו עמידות שלא כל אחד בנוי לה"

הפך למשרה חלקית. בשש השנים האחרונות זהו מרכז עיסוקי". בנוסף לכך היא בעלת טור קבוע במדור הדעות של 'ישראל היום' ופעילה נמרצת במרחב הווירטואלי, מתחזקת ברשתות החברתיות מאות אלפי עוקבים ל'ישראל שלי'

עצמה קודם כול כאמא לארבעה ילדים. מבחינה ציבורית היא מנהלת את ארגון 'ישראל שלי' מזה כעשר שנים. "בהתחלה, אחרי שאילת שקד ונפתלי בנט עזבו, במשך יותר משנתיים עשיתי זאת בהתנדבות מלאה. לאחר מכן זה

ל אף שבועז העצני (65) גדל בבית תוסס ופעיל למען ארץ ישראל, בפעילות העצמאית שלו בתחום הוא החל בתקופת הגירוש מגוש קטיף וצפון השומרון, במסגרת ארגון 'שנית גמלא לא תיפול'. כשנה אחרי הגירוש כבר הפך לשותף בכיר בפעילות למען החזרה לחומש. "כמו שרואים, הצלחנו", הוא אומר בסיפוק. בנוסף לכך, ב-13 השנים האחרונות הוא אחראי על סיורי אח"מים במועצה האזורית שומרון. "אנחנו מביאים לשומרון הרבה מאוד אנשים מכל מיני כיוונים - משפיענים, קבוצות - ועושים להם סיור בשטח כדי לעקוף את הדיס-אינפורמציה של התקשורת". בתו, שרה העצני כהן (39), מגדירה את

בעשייה, מאבחן בועז, ואילו שרה חולקת עליו: "ברור שאוהבים לקטר, אבל כל מפעל ההתיישבות זה לא קיטורים".

בועז: "מפעל ההתיישבות ואלה שהגיעו לשלטון זה לא בדיוק אותו מקור. הפוליטיקאים של הימין שהגיעו ב-77' לשלטון פשוט לא הבינו מה לעשות. הם השאירו את הפקידות של השמאל, הם נסחפו אחרי השמאל וכל הזמן ייללו וייללו. הם לא ידעו לעבוד, והמעט שהם עשו היה בחלק מהזמן לגבות את ההתיישבות. הגורם שגיבה את ההתיישבות הכי הרבה, ומתוך הממשלה, היה אריק שרון המפא"יניק.

יתר מנחה הימין הפוליטי לא ידע לעבוד כמו שצריך. הוא זה שמתוך הממשלה תמיד סייע, עד שהוא המיר את דתו. אבל עד אז, הוא היה הדמות העיקרית מתוך המערכת הפוליטית שנתנה סיוע חסר תחליף לדרג בשטח. אז הנה דוגמה מוצלחת לעבודה של הימין ששינתה את המציאות, וזה נעשה על ידי אנשים שלא היו מחוגי חירות".

שרה לא מסכימה: "גם איילת שקד הייתה נבחרת ציבור מאוד מאוד יעילה מהימין, וגם בצלאל הוא בחור שידוע לעבוד בצורה מאוד מרשימה. וגם יריב לוין", היא מזכירה, ומצביעה על בעיה אחרת: "העניין הוא שהתשתית האזרחית שהימין בנה לא מספיק חזקה. אני מסתכלת על מה שקורה בצונאמי האדיר הזה של הרפורמה המשפטית, ומנסה לחשוב איפה כשלנו, כי כשלנו. במבחן התוצאה העם לא איתנו, אנחנו חוטפים על ימין ועל שמאל, וגם אחרי שקיצצו את הרפורמה אנחנו עדיין נחשבים אלה שמפלגים את העם. אנחנו מדברים יותר מעשור על הסיפור הזה באופן פרקטי. בסוף, התשתית האזרחית של הימין לא מספיק חזקה. אתר 'הקול היהודי', למשל, עושים שינוי אדיר. הם מביאים אייטמים שבתקשורת המרכזית בחיים לא יביאו מסיבות פוליטיות. הימין יודע להשקיע נהדר גם בחינוך, גם במוסדות דת וגם במכונות, וזה חשוב, אבל בסוף צריך להבין שאם אין תשתית אזרחית אז אנחנו נהיה עירומים ביום פקודה".

לדבריה, הכול עניין של סדרי עדיפויות והגיע הזמן להתחיל לשנות אותם. "צריך להסתכל ולבנות תשתית אזרחית חזקה, לטפח הון אנושי, לטפח תנועות אזרחיות שידועות להרים הפגנות, לטפח כלי תקשורת שידועים לשנות תודעה ולעשות הסברה. ישראל שלי היא רק דוגמה אחת", היא מדגימה. עד אז היא סוברת שהקואליציה צריכה להתבגר. "היא צריכה להבין שמי ששולט ורוצה להוביל תהליכים היסטוריים צריך לעשות את זה בצורה שהיא נאותה. צריך לא להתלהם, צריך לדבר לעניין, לא לחוקק חוקים שתוקעים לצד השני אצבע בעין, ובאמת להוביל תהליכים בוגרים שאנחנו משוועים להם כבר שנים ולנהל אותם בדרך הישר. המובילים של הרפורמה הם אנשים מאוד אידיאליסטים וישירים. אבל הקואליציה צריכה להבין שמי שמקדם תהליכים היסטוריים, עליו האחריות".

בעז העצני: "מעטים מוכנים לחרוג ולהביע דעות שלפעמים הן לא חלק מהמחנה שלהם, כי זו האמת. זה היה מוטו אצל אבא שלי: יש מצב שאתה תעמוד נגד הרוב, וגם אם בהרבה דברים אתה חושב את אותו דבר, אם משהו לא נראה לך, תביע את הדעה שלך ואל תסכים. שתהיה לך את הדרך העצמאית שלך"

זה ונותנים דוגמה אישית - הסיכוי שתהיה המשכיות גבוה יותר".

יש הבדל בין לשמר את האידאולוגיה שסופגים בבית ובין להמשיך אותה לפעילות מעשית. זה משהו שצריך להיות ממש בוער בבית.

שרה: "תראה למשל את אח שלי, איתי, גם בו זה בוער. נכון שהוא לא עוסק בזה ביומיום. זה לא המקצוע שלו כמו שזה המקצוע שלי, אבל הוא הלך לגור במבוא דותן, וגר שם כשזה עדיין לא היה פופולרי. הם היו ראשונים - הם אלה שפרצו את הסכר ליצירת קהילה צעירה חילונית-דתית תוססת. הם הביאו את המשפחות הצעירות למבוא דותן. אז האם הוא עושה פחות ממני? אני לא חושבת. הוא לקח את המשפחה שלו וגר שם למרות אי הנוחות, והוא פעיל בגרעין של שאנור. אבל זה לא המקצוע שלו, הוא לא מתפרנס מזה. בשבילי זאת העבודה שלי, אבל אני גרה בירושלים. אז בסוף זה לא חד-משמעי. יש כל מיני דרכים להמשיך".

אתם מייעצים זה לזה בעשייה הציבורית?

בועז: "אם יש, אנחנו נותנים עצות בשוטף. לפעמים הערות על ריאיון, על איזשהו פרט שהיא שכחה, מידע כלשהו, דברים כאלה. אבל טיפ איך לעשות את הדברים טוב יותר בטח אני לא יכול לתת לה, כי היא הרבה יותר טובה".

שרה: "הרבה פעמים כשיש לי דילמות אני מתייעצת עם אבא שלי. זה נותן לי פרספקטיבה. זה גם נותן לי עמוד שדרה אידאולוגי שלפעמים קשה למצוא. אין מה לעשות, בסוף אני חיה בסביבה מסוימת. אנחנו חיים את חיי הבורגנות, שזה דבר נהדר. אני בעד בורגנות. אבל ההורים שלי גרים בקריית ארבע, זו עמידות שלא כל אחד בנוי לה. הרבה פעמים אני מבקשת עצות, טיפים או זווית ראייה שאני לא רואה".

איפה נמצא הכשל של הימין, שגם כשהוא עולה לשלטון הוא שוב ושוב לא באמת מצליח לשלוט?

"הימין מתאפיין בבכיינות וקיטורים ולא

לדעה הרווחת".

איפה קל יותר, להיות חילוני ביישוב של דתיים או להיות ימני במעוז של שמאלנים?

בועז: "שאלה טובה. אני לא יודע".

שרה נחרצת יותר: "יותר קל להיות חילוני ביישוב של דתיים, חד-משמעית".

בועז מהרהר ולבסוף מסכים: "כן, כי השמאל הוא בולשביקי".

שרה: "הוא מאוד דורסני, מנתקים קשרים חברתיים. עם כל המתח הדתי

שהיה בקריית ארבע -

סוגיות של לבוש, בריכה

וגם של נסיעה בשבת

- אלו סוגיות וצריך

לנהל אותן, אבל יש עם

מי לדבר. אני רואה היום

בעיקר סביב הרפורמה,

שאני מוצפת בסיפור הזה,

שאנשים מנתקים קשרים

אישיים בגלל דעות שונות.

בחיים לא אנתק קשר אישי

עם מישהו על בסיס פוליטי.

והם עושים את זה".

"תראה מה שהם עשו

לנעמי פרנקל, למשל,

שהייתה שכנה שלנו",

ממחישה שרה, "היא לא

הייתה אישה דתייה,

והיא עברה לגור

בקריית ארבע, וקיבלו

אותה יותר טוב בקריית ארבע

מאשר במעוז החילוני שבו היא הייתה גרה,

מכיוון שהיא שינתה את דעתה. לכן התשובה

שלי היא חד-משמעית: הרבה יותר קל להיות

חילוני ביישוב של דתיים, למרות הקושי

ולמרות שזה לא אידיאלי, מאשר להיות ימני

בסביבה שמאלנית".

הסוד: יחסים טובים ודוגמה אישית

איך משמרים פעילות ערכית בתוך המשפחה במשך כמה דורות?

בועז: "כשהיחסים בתוך המשפחה טובים ואוהבים ויש דוגמה אישית, שזה דבר חשוב מאוד מבחינה חינוכית ומנהיגותית, אין סיבה שזה לא יקרה. לפעמים ילדים הולכים נגד ההורים שלהם בקטע הזה, כי יש להם איתם חשבונות אחרים מהיומיום. אבל אם אין את החשבונות האלה ואם היחסים הם טובים ואוהבים וההורים יודעים להסביר את

מעבר לזה".

"זה לא נכון", מוחה שרה. "העובדה שנשארת לגור בקריית ארבע ושאר האחים שלך לא היא גם איזושהי אמירה. אולי לא היית אקטיביסט, אבל זה מרכז חייך. כחילוני בקריית ארבע יש לזה אמירה מאוד רצינית, במיוחד כשעברת שתי אינתיפאדות".

"אולי עצם החיים באזורים האלה הם סוג של פעילות, כי הנסיעה והחיים שם כבר מבטאים זאת", מודה בועז. "אפילו תליית כביסה זה עניין, זו פעילות. אבל באופן אקטיבי, התחלתי רק מאז הגירוש".

לעומת אביה בועז, שנולד וגדל בעיר ורק בגיל הנעורים עבר עם הוריו לקריית ארבע, שרה נולדה וגדלה בקריית ארבע. "לא בחרתי בזה, פשוט נולדתי שם. זה דבר שמעצב אותך. אנחנו לא דתיים, ולגדול במקום כזה בחברה שהיא יחסית דתית, ובסביבה שעברה שתי אינתיפאדות מאוד קשות בכבישים וגם בבית - זה משהו מאוד מעצב. בתקופת האינתיפאדה השנייה היו יריות על השכונה שלנו, על הרחוב שלנו. זה מעצב במיוחד כשאתה חי את זה לאורו של סבא שלי ז"ל, שהכול אצלו זה מהלב ומהראש - אתה רואה שזה בוער בו, אתה רואה שהוא חי את זה. גם סבתא שלי, ציפורה ז"ל, חיה את זה. זאת חוויה מעצבת".

האם זו רק המשכיות, או בחירה מחדש בכיוון הזה?

"גם וגם. אני עוסקת בזה כי זה מה שחשוב לי וזה מה שאני מאמינה ומרגישה שאני משפיעה בו. אבל לכל דבר יש מקור, והמקור אצלי הוא ללא ספק הבית".

אתה עובד יותר במרחב הפרונטלי של סיורי שטח, ואילו את יותר במרחב הווירטואלי. יש ביניכם שיתופי פעולה?

שרה: "יש לנו קורסי סטודנטים, אז אנחנו מביאים אותם לסיורים עם אבא שלי, וזה החלק הכי טוב בקורס. אחרי שאנחנו לומדים במשך כמה וכמה שיעורים על יהודה ושומרון מכל מיני היבטים, אנחנו יורדים לשטח והסיור הוא עם אבא שלי, פשוט כי הוא המדריך הכי טוב שיש", היא מפרגנת.

קריית ארבע היא מקום יותר דתי, ואילו אתם גדלתם שם כמשפחה חילונית וימנית, משהו שהוא יחסית ייחודי בנוף. זה מאתגר?

"המוטו של אבא שלי היה תמיד לא להתרגש מהאפשרות לא להיות חלק מהעדר, לא להתרגש מהאפשרות לא להיות כמו כולם", מתאר בועז. "להביע דעות עצמאיות. לא להיכנס למשבצות הרגילות. היום בכל נושא אפשר לראות את העדריות, כולם צפויים וכולם יגידו אותו דבר, יתאימו את עצמם למחנה שלהם ולזרם שלהם, ובצד השני בדיוק אותו דבר. רוב האנשים הם בתוך המסלולים האלה. מעטים מוכנים לחרוג ולהביע דעות שלפעמים הן לא חלק מהמחנה שלהם, כי זו האמת. זה היה מוטו אצל אבא שלי: יש מצב שאתה תעמוד נגד הרוב, וגם אם בהרבה דברים אתה חושב אותו הדבר, אם משהו לא נראה לך תביע את דעתך ואל תסכים. שתהיה לך את הדרך העצמאית שלך ואת הראש שלך לחשוב בעצמך על הדברים ולא להתאים את עצמך

תורה עם הסברה

האב דיין בבית הדין הגדול, הבן יועץ תקשורת: הרב אליעזר איגרא ובנו אורי איגרא מדברים על שיתוף הפעולה ביניהם בתחום בתי הדין והמדיה התקשורתית, על הצלחות חינוכיות וגם על החומרות המשפחתיות בפסח

דביר עמר // צילום: נעמה שטרן

מונו לתפקיד בכירים באותו יום. הרב אליעזר איגרא ובנו אורי איגרא

מכהן בבית הדין הגדול. מתברר שעולמות התוכן השונים שבהם עוסקים האב והבן יוצרים דווקא שיתופי פעולה לא מעטים ותמיכה הדדית.

עיתונאי מגיל שלוש

הרב איגרא מספר על הנטייה שהתפתחה אצל בנו עוד מגיל צעיר: "ברוך השם יש לנו תשעה ילדים, וכל ילד זה 'הגדת לבנך'. אחד הדברים החשובים זה סייעתא דשמיא, לא כל הילדים הם אותו דבר וצריך לראות מה מתאים לכל אחד. מאז שאורי נולד הוא היה איש תקשורת, הוא היה משדר מגיל שלוש. ראיתי שזה התחום שמאוד מתאים לו". אורי התגייס לגלי צה"ל בזמן היותו תלמיד

אורי איגרא: "אבא הוא שדחף אותי ללכת לגל"צ. אני התלבטתי כי הייתי בני"ש וזה לא פשוט ללכת לשלוש שנים בגלי צה"ל. אבא הוא זה שאמר לי שזו הזדמנות להשפיע וכדאי שאלך. גם לקראת השחרור, כשהתלבטתי מה לעשות והאם להמשיך בתחום, במיוחד שהיו לי כמה הצעות מכלי התקשורת הגדולים, אבא היה זה שייעץ לי לעבוד כיועץ תקשורת במשרד של אבי לרנר"

משכנות האומה בירושלים. הדירה מעוררת פרצי נוסטלגיה אצל אורי, שמספר כיצד עבר כאן את תקופת הבידוד בקורונה יחד עם אביו ואחיין נוסף, תקופה שבמהלכה נולד גם בנו מעוז. כיום אורי הוא יועץ תקשורת, האב עדיין

הגעתי לפגישות עם מנכ"ל בתי הדין הרבניים והייעוץ המשפטי. לא נורא, היו לי מספיק סיפורים במשרד הדתות וברבנות הראשית", הוא מחייך. אנחנו נפגשים בביתו של הרב איגרא בשכונת

היה יום דרמטי בבית משפחת איגרא. בשעה עשר בבוקר קיבל הבן אורי את ההודעה כי התמנה לכתב הדתות של גלי צה"ל. כמה שעות מאוחר יותר, בשעה ארבע אחר הצהריים, התקבלה הודעה חשובה לא פחות: האב, הרב אליעזר איגרא, מונה לשמש דיין בבית הדין הרבני הגדול. כל אחד אומנם נכנס לתפקיד חשוב בתחום אחר, אך סיקור תחום הדתות והכהונה הבכירה בבית הדין יצרו מרחב פעולה משיק והשניים קיבלו על עצמם מיד להיזוהר מניגוד עניינים. "ביקשתי ממני שמסקר את תחום המשפט בגלי צה"ל שייקח על עצמו גם את נושא בתי הדין הרבניים", מספר אורי, "אני התעסקתי בנושא הרבנות בכלל והרבנות הראשית בפרט. במהלך עבודתי אפילו לא

שהם רוצים, ילדים טובים. בגלל שהיינו חלק מהיישוב, היינו גם בבני עקיבא מעורב, ושוב שאלו: אבל אתם הבנים של הרב! ההורים שלנו נתנו לנו את המרחב וזרמו עם הג'וקים שלנו. ובמיוחד אני, שהייתי הילד שעשה להם צרות, ועובדה שכיום אני דווקא מנסה לשמור על הדרך. למרות שאני בעולם בחוץ, מאוד חשוב לי לגור קרוב לשיבה בתל אביב, יש לי חברותא וקשר עם הרבנים. ברור שזה בגלל מה שקיבלתי מהבית. החיים בחוץ חזקים, ואם אין לך את הדבר הזה מהאישה ומהבית, יותר קשה לשמור ולשלוח את הילדים שילמדו במסגרות תורניות."

הנחת ניכרת על פניו של הרב איגרא לשמע הדברים, והוא מבקש להוסיף: "יש לנו נחת מאורי, הוא קובע עיתים לתורה בהתמדה, כל יום יש לו חברותא והוא לומד ביום שישי, הקים בית של תורה, זה העולם הטבעי. באופן טבעי במשפחה גדולה כל ילד מוצא את המקום שלו ומה שמתאים לו. ליעקב אבינו היו 12 ילדים והוא בירך כל אחד במשהו אחר. 'איש כבדתו בירך אותם' ולא 'אותו', כי אם מתאים לאחד להיות מורה - גם השני מתברך, אם מורה הולך להיות מנהל בנק, אף אחד לא מתברך. החברה מתברכת כשכל אחד עושה את הדבר המתאים לו". ואורי מודה: "הלוואי שאצליח לחנך את הילדים שלי כמו שההורים שלנו חינוכו אותנו". ילדי משפחת איגרא, מספר אורי, ממשיכים להתייעץ עם ההורים בכל צעד, גם לאחר שכבר בנו את ביתם הפרטי. "אין דבר שאנחנו עושים בלי אבא, וזה נכון לכל תשעת הילדים. אני לא אחליט לשכור או לקנות דירה בלי להתייעץ, בפרנסה ובהחלטות של בית, לאבא יש ניסיון בהכול. שום דבר לא קורה בלי ברכת הרב לדרך. חוץ משאלות בהלכה שאבא אף פעם לא יודע לענות להן, כי הוא מתלבט בין מה שאנחנו רוצים לשמוע ובין מה שהוא רוצה להגיד", צוחק איגרא.

אנחנו נפגשים לקראת חג הפסח, והשיח על ליל הסדר המשפחתי עולה על השולחן. אני מבקש מהם לשתף בחג הפסח המיוחד של משפחת איגרא. "יש משהו עמוק בכל חג במשפחת איגרא", משתף הרב, "כמו שבשבועות יש לך מסירות נפש על התורה ואתה לא ישן בלילה, וזה לא עניין של כמה למדת אלא חינוך ואוויר, כך פסח מלמד אותנו שעם ישראל יצא ממצרים, ואם כל השנה אתה אוכל ושותה, יש שבוע בשנה שאתה בקורס טירונות - כל דבר שאתה אוכל אתה בודק, משתדלים להכניס את כולם לחוויה של החג, והחומרות יוצרות אווירה שעוברת מדור לדור. הם לא זוכרים את הוורט אלא את החגיגה והאווירה מסביב, וכמובן במשפחת איגרא יש הרבה צחוקים".

אורי חותם את השיחה בחיך: "כל הילדים יצאו כמו ההורים, אנחנו לא נאכל כלום אצל אף אחד ונבדוק את כל סוגי הכשרויות. ואם ניפול, נקבל שיימינג מכל המשפחה בווטסאפ. כשאני צילמתי מפגש עם חבר שהחזיק שתייה לא מהדרין, מיד כתבו לי: אסור, זה לא מהדרין בפסח!"

הרב אליעזר איגרא: "המערכת כל הזמן צריכה הסברה. למשל בנושאי ליבה כמו עגונות, להסביר כמה הכל ישראליות. יש 10 עגונות מתוך 11 אלף שמתגרשים בשנה. בתי הדין הרבניים זה נס, אין בית דין כזה בארץ. יושבים דיינים עם כיפות סרוגות, חסידים עם ליטאים, ש"סניקים עם חובשי שטריימל, מייצגים את כל העולם הדתי בצורה נפלאה, ויש כאלו שמחפשים פינות ומנסים להסית את דעת הקהל נגדם"

התקשורתית. לאחרונה דודה שלי אמרה שהם מוסרים לי תודה, ואמרת לאשתי: אם כל הדרך המקצועית שעשיתי הייתה כדי להגיע למצב שאני יכול לעזור בסיטואציה כזאת, לתת מכל מה שצברתי כדי להקל עליהם כמה שיותר, היה שווה לי כל הדרך. באהבה, משפחה לפני הכול".

הרב איגרא מוסיף כי "במקרה שלהם, ושלא נגיע לזה, ראינו את החשיבות של התקשורת ואיך העובדה שהמשפחה יצאה לתקשורת היא דבר שהשפיע על כל עם ישראל. ראינו איך אפילו ראש הממשלה מצטט אותם". אורי מוסיף: "כתבתי להם מסרים שאיתם יש להתכונן לפני ראיונות, לא כל אדם מנוסה בלעלות לרדיו בבוקר ובצהריים לחדשות 12. מה שעניין אותם לאורך כל הדרך זה דיבורי אמונה והסיפור ההיסטורי שלהם, מה שהמשפחה עברה מהשואה עד היום".

הבן של הרב הולך לכדורגל

אורי איגרא (30), נשוי למשואה ואב לשניים, הוא כאמור יועץ תקשורת במשרד הפרסום גל אורן לרנר, כיום דובר מפלגת הציונות הדתית ובמקביל עובד עם עיריית ירושלים, המועצה האזורית גוש עציון ואיגוד הגזברים של הרשויות המקומיות. הוא עשה ארבע מערכות בחירות כדובר הקמפיין של ש"ס, ולפני כן שימש בגל"צ כתב הדתות ועורך התוכנית יועז הנדל וניצן הורוביץ. את דרכו בגל"צ החל בכלל ככתב ספורט.

"שואלים אותי איך זה לגדול בבית של הרב איגרא, והדוגמה שאני תמיד זוכר היא שכילד הייתי חולה על כדורגל. כשחזרתי יום אחד מבית הספר, אמרו לי שהכינו לי מתנה ליום הולדת 12 - ללכת עם דוד שלי למשחק של בית"ר. ואנשים אמרו: אבל אתה הבן של הרב! זו דוגמה לחוכמת החיים שחינוכו אותנו אליה, אף פעם לא בכפייה. בסוף יצאנו כמו

אורי טעון לגבי הנושא שמעלה אביו, ויש לו הרבה על הלב: "זה לא מונגש לציבור הכללי. יש סטיגמה על בתי הדין שהם חשוכים, משתלטים לנו על היהדות ודנים לנו בגירושין. צריך ברמה הבסיסית להנגיש אותם, יש כל כך הרבה איך להוציא באור חיובי את בתי הדין. יש ילדים שניצלים בזכותם, יש זוגות שבזכות הדיינים המצב ביניהם הופך מפיצוץ מטורף למשהו הרבה יותר נגיש שיכול לעזור לילדים. ויש לדבר על העבודה הקשה, אבא שלי עובד קשה לכתוב פסקי דין כל יום עד שתיים בלילה. בתי הדין עוד צריכים הרבה הסברה".

התחום המפורסם ביותר שבו התקשורת ובתי הדין קשורים זה בזה הוא שיימינג לסרבני גט, ואני מבקש את התייחסותם לנושא. "אבא אף פעם לא השתמש בי כדי לעשות שיימינג", צוחק אורי ומיד מרצין: "המציאות היום ברשתות מראה שזה כלי אפקטיבי. אם יש מטרה להחרים את הסרבן ושנאשים ידעו עליו - זה כלי אפקטיבי. אם זו המטרה שלך זה כלי מטורף, יותר מ'רוצה אני' במכות - השם של האדם חשוב לו".

הרב איגרא מהנהן בהסכמה: "זה כלי מאוד חזק, זה ברור. זה רודף ובוודאי מועיל, אבל נדיר שמשתמשים בו. הבעיה לגביו, כמו בכל דבר, היא איך זה משפיע על אותו אדם. כי לפעמים קורה הפוך, אתה עושה לו שיימינג והוא אומר: עכשיו דווקא אני מתעקש. זה תלוי אדם, יש כאלה שבין כך לא מזיז להם ויש כאלה שזה מזיז ועוזר. היו מקרים שהייתי חתום עליהם שזה עזר".

ויש גם צדדים אישיים בעבודה התקשורתית. לאחרונה נרצחו הלל ויגל יניב הי"ד, שהם אחיינים של הרב ובני דודים של אורי, ואורי מטבע הדברים לקח במהירות את המושכות והפך לדובר המשפחה. "מרגע הפיגוע ועד היום אני כל הזמן עסוק בכך ברמה

בישיבת מעלה אליהו בתל אביב, והרב איגרא תמך במהלך. "אנחנו חיים בתקופה שבה רואים את החשיבות של התקשורת, שהיא כלי הסברה שאין כדוגמתו", אומר הרב. "חינוך בכיתה זה דבר עצום, אבל תקשורת להמונים זה כל כך חשוב ומשפיע. אני מהדור הקודם שזוכר כיצד ערוץ 7 ניסה לפרוץ ומה קרה בהמשך עם בית המשפט. לא אשכח שהרב זלמן מלמד אמר לי: זו רק ההתחלה, יהיה יותר גרוע. אנחנו צריכים כוחות טובים שידברו אותנו כלפי חוץ, וכלפי פנים לאנשים התורניים".

אורי מהנהן: "אבא הוא שדחף אותי ללכת לגל"צ. אני התלבטתי כי הייתי בני"ש וזה לא פשוט ללכת לשלוש שנים בגלי צה"ל. אבא הוא זה שאמר לי שזו הזדמנות להשפיע וכדאי שאלך. גם לקראת השחרור, כשהתלבטתי מה לעשות והאם להמשיך בתחום, כי אשתי לא רצתה שאהיה עיתונאי בגלל שעות העבודה, במיוחד שהיו לי כמה הצעות מכלי התקשורת הגדולים, אבא היה זה שייעץ לי לעבוד כיועץ תקשורת במשרד של אבי לרנר". גם בזמן השירות בגל"צ וגם כיום בעבודתו כיועץ תקשורת, אורי נעזר לא מעט באביו, וגם חבריו למקצוע. "הרבה פעמים אני מעלה את אבא שלי בשיחת ועידה אם יש כתב שרוצה להבין נושא דת לעומק".

ציר הסייע פועל גם להפך: כשהרב איגרא רצה לפני כמה חודשים למחות נגד הבעיות העולות מתוכני חוק המזונות החדש של השר גדעון סער, אורי היה שם בשבילו. "החוק הזה הוא שינוי מהותי מאוד בלשון החוק הקיים והוא פוגע בילדי ישראל", אמר הרב איגרא בריאיון לקלמן ליבסקינד בכאן. "אני סידרתי לו את הריאיון", מספר אורי. "בתוך המערכת מאוד אהבו את הריאיון, וגם כתב כיכר השבת ישי כהן אמר שמעולם לא ישב דיון במשרה בכירה כל כך בטלוויזיה".

הרב איגרא, למה כל כך חשובה לך ההסברה?
הרב איגרא מדגים בסיפור: "כשהייתי דיון צעיר בבאר שבע ראיתי כיצד בית הדין עשה מעל ומעבר כדי להציל אישה, ויום אחרי זה הכותרות בעיתונים זעקו: בית הדין בבאר שבע כפה על האישה לפרנס את הפילגש של בעלה. יש מציאות, ובתקשורת כתוב הפוך. המערכת כל הזמן צריכה הסברה. במיוחד שיש ויכוח בשאלות דת ומדינה ומתעוררות שאלות, כמו למח צריך שני רבני ערים ורבנים ראשיים ומדוע צריכים עוד תקנים לבתי הדין. ובעיקר לגבי נושאי ליבה כמו עגונות, להסביר כמה הכול ישראליות. יש עשר עגונות מתוך 11 אלף זוגות שמתגרשים בשנה, וגם שם רובם, הבעל או האישה, בכלל לא גרים בארץ. בתי הדין הרבניים זה נס, אין בית דין כזה בארץ. יושבים דיינים עם כיפות סרוגות, חסידים עם ליטאים, ש"סניקים עם חובשי שטריימל, מייצגים את כל העולם הדתי בצורה נפלאה, באהבה, ויש כאלו שמוצאים פינות ומנסים להסית את דעת הקהל נגד בתי הדין".

סבא שלי היה עיתונאי

במשפחת נחשוני יש שלושה דורות של עיתונאים, כל אחד מהם בסגנון עצמאי. יצחק נחשוני, פורץ דרך בעיתונות החרדית, ובנו קובי נחשוני (ynet ו'בשבע') משוחחים על הלבטים המוסריים במקצוע ועל תחושת השליחות, ומספרים איך נראה שולחן השבת במשפחה של אנשי תקשורת

ניצן קידר // צילום: עופר עמרם

"בדור של אבא וסבא עיתונאי הייתה מילה נרדפת למנהיג. היום אנחנו רצים אחרי הפוש הבא". יצחק וקובי נחשוני

שלי, הוא משלב את כל הכישורים יחד באופן שאני לא חושב שהרבה אנשים יודעים לשלב בכלי התקשורת השונים".

קובי: "כשהבן האמצעי שלי נולד, מישהו בברית איחל לי שמקצוע העיתונות 'לא ימוש מזרעך ומזרע זרעך'. עד היום בכל פעם שאני פוגש את האיש אני שואל אותו אם זו הייתה ברכה או קללה.

"אבא הזכיר את המושג עקרונות, ברור שזה מקצוע לא פשוט. לכל מקצוע יש אתגרים מוסריים, אתיים והלכתיים. הבעיה במקצוע שלנו היא שכולם רואים את האתגרים שלנו וחלון הראווה הוא רק מה שפורסם בסופו של דבר. העולם שופט אותנו לפי התוצאה ואין לו מושג על הלבטים. על כל סיפור שפרסמתי, הציבור לא יודע על תשעה שלא פורסמו ואיך

קובי נחשוני: "לקחתי מהבית את הדבר הזה שבעבודה צריכים להיות שיקולים ערכיים. כי יש מי שעסוקים במרוץ אחר הסקופ והבלגן והערכים פחות מעניינים אותם. מגיל אפס ראיתי בבית שהעיתונות דורשת אומץ וחופש. אבא הוא אבי העיתונות החרדית החופשית. עד שהוא הקים את 'יום השישי', כל העיתונות הדתית והחרדית הייתה מפלגתית. זה היה עיתון חופשי שכתב מה שנכון וחשוב ולא הכפיף את עצמו לפוליטיקאים"

וכותב נהדר, ומצד שני הוא מטבעו איש עקרונות ויודע באילו מקרים הוא 'לא מהתקשורת'. מבחינתי, ולא בגלל שהוא הבן שלי, הוא יודע הכי טוב את הגבולות. כאחד הבנים הרגישים

יצחק, כשקובי בחר בתקשורת התאכזבת או שמחת?
"חיכיתי לראות לאן הוא הולך. קובי הפתיע אותי בתקשורת. מצד אחד הוא עיתונאי מצוין

מפגש בין יצחק נחשוני, אחד מוותיקי העיתונאים החרדים ואולי פורץ הדרך העיקרי לתקשורת החרדית כפי שהיא היום, ובין בנו קובי נחשוני, עיתונאי ynet וידיעות אחרונות ובעל טור בעיתון בשבע, הוא הזדמנות להצצה אל מאחורי הקלעים של התקשורת בזווית שבדרך כלל פחות גלויות לקוראים.

יצחק נחשוני הוא דור שני לעיתונאים, וקובי בנו הוא הדור השלישי. מייסד השושלת היה אביו המנוח של יצחק, יהודה נחשוני, שערך במשך כעשרים שנה את היומון 'שערים' שהיה מזוהה עם פועלי אגודת ישראל. על הרקע המשפחתי הזה מעניין להבין עד כמה האב שמח שבנו בחר לעסוק במקצוע הזה דווקא.

ישראל - נ"ק), שהייתה מורכבת אומנם מאנשים חרדים, אבל הם היו גשר בין העולמות - ציונים, ישראלים, עובדי אדמה וכפיים, מקימי יישובים, אבל הם לא היו לאומיים במובן של הרב קוק. זו תנועה שממש גדלנו לאורה, ולמרות שהיא נכחדה כגוף פוליטי הציבור שלה עדיין קיים. כל אחד חווה את זה אחרת, אבל אני לקחתי את החיים על הרצף הזה למקום אנטי־מגורי. אני לא יכול לשייך את עצמי למגזר מסוים וסולד מהגדרות מגוריות. זה חלק ממה שעושה אותי לאיש מרכז בכל תחום. אני חושב שהאנטי־מגוריות הזאת גרמה לי וגם לאחרים במשפחה לא לעשות עניין מסממנים מגוריים. בסוף ברור שאורח החיים שלי והערכים שלי והדרך שבה אני מחנך את הילדים שלי דומים לצינונות הדתית, אבל אני מתקשה לשייך את עצמי אליה."

איך נראה שולחן שבת משותף כששני עיתונאים יושבים בו?

קובי: "כל מקדש' של ספינקא, י"ה ריבון' של באבוב, י"ה אכסוף' המפורסם ודברי תורה מהספר של סבא יהודה 'הגות לפרשיות התורה'". יצחק: "יש לנו תנאי. אנחנו נפגשים הרבה ומגובשים מאוד - אף פעם בשולחן שבת לא מדברים על נושאי עבודה ופוליטיקה. מחוץ לשולחן השבת אין בעיה, אבל זה המקום שלנו למשפחה נטו."

איך אפשר להעתיק את האחדות שיצרתם במשפחה שלכם החוצה לעם ישראל?

יצחק: "לי אישית המצב הנוכחי בעם כואב מאוד. עזבו את בני ברק עוד לפני שקובי נולד, מסיבה אחת: חשבתי שאני צריך לחיות יחד עם כל שכבות הציבור. עברנו לאזור מעורב בפתח תקווה, והחיים שם הם הכי יפים. אין נושאים כי הם לא חושבים שהדשא של השכן ירוק יותר. חיים ביחד באהבה רבה. אנחנו לא רואים בבניין שלנו את השסע שמוצג בתקשורת."

קובי: "שמתי לב שהקהילות החרדיות והדתיות הכי מסקרנות נמצאות דווקא מחוץ לריכוזים הדתיים והחרדיים. אפשר לראות את זה אצל חסידי ויז'ניץ ברחובות וגם אצל חסידי צאנז בנתניה. רואים הבדלים בין קהילות דתיות וחרדיות שגרות בסגירות ובין אלה שגרות בערים או ביישובים מעורבים. אין כמו המפגש הישיר כדי לגשר על פערים שמתגלים."

קובי: "אפילו בהפגנות בירושלים ראיתי יחד אנשים שאם אתה מכיר אותם דרך הפוליטיקאים שמייצגים אותם, התקשורת או 'ארץ נהדרת', כביכול פעורה ביניהם תהום ויש שנאה ודיבורים על מלחמת אחים. אבל בשבוע שעבר הם נפגשו כשהפגנה אחת הסתיימה והשנייה התחילה - ודווקא המפגש בין הצדדים היה מבורך. זה היה רגע מלבב שהזכיר לי שאין כמו המפגש הבינאישי. גם בבני ברק כולם חששו שתהיה אלימות, אבל בסופו של דבר זה היה אחד מרגעי התקווה בתקופה הזאת." ●

יצחק נחשוני: "המכנה המשותף שלנו הוא הרבה יותר מהתלבשות החיצונית, ולא פספסנו בזה באף אחד מששת הילדים שלנו. כשאני לוקח את המכלול של הילדים שלי זה בדיוק אני. זו לא הכיפה, זו לא החליפה, זו לא העניבה. אני לא חושב שבדורות של סבא שלי הסתכלו מי הולך עם כיפה שחורה או לבנה. השאלה היא על מה הוא מקפיד ושומר, איך נראה הבית שלו ואיך הוא מחנך את הילדים שלו"

תפורסם ידיעה דלה, לא אמינה ועילגת, אבל היא ניצחה כי היא עלתה ראשונה. וזה שטרח וכתב טקסט איכותי ובדק עם המקורות והעלה עשר שניות אחר כך - הוא פחות רלוונטי. אני בחרתי במודע לוותר על מהירות התגובה לטובת הדיוק והעמידה בסטנדרטים שהצבתי לעצמי, ויש לזה מחירים. קשה לבלוט כך, כי ככל שאתה חושב יותר על מה שאתה עושה אתה פחות מהיר."

יצחק: "האחריות הרבה יותר חזקה ברגע שאתה מעביר את המסרים בלחיצת כפתור. אני הלכתי לכיוון אחר. סיגלתי לעצמי בטור שלי מנהג שכל מה שאני סבור שאחרים יכתבו עליו - אני מפרגן להם ומוותר עליו. אם אני מזהה נושא ומעריך שכולם יעסקו בו אני מותיר אותו בצד. בטור שלי אתייחס למשהו אחר, שאיש לא חשב עליו או התייחס אליו. זו החדשנות שלי". למרות פערי הדורות, מבין השניים מי שפעיל יותר ברשתות החברתיות הוא דווקא האב, שמספר: "ברשתות אני יכול להרשות לעצמי להתחרות עם אחרים, כי מה שאני כותב שם הוא ראשוני. ברשת אני עוסק במידע ולא בפרשנות, אבל כן מרשה לעצמי להוסיף גימיקים."

"כל מקדש", בלי פוליטיקה

בעוד בית נחשוני בבסיסו הוא בית חרדי, בחר קובי בכיפה הסרוגה - למרות רצונו לברוח מהגדרות ותיוגים. האם זה יוצר פערים או מחלוקות אידאולוגיות? נראה שהדבר דווקא מגביר את האחדות הפנימית.

יצחק: "כל היופי הוא שיש את המרקם של כל המשפחה כולה. המכנה המשותף שלנו הוא הרבה יותר מהתלבשות החיצונית, ולא פספסנו בזה באף אחד מששת הילדים שלנו. כשאני לוקח את המכלול של הילדים שלי זה בדיוק אני. זו לא הכיפה, זו לא החליפה, זו לא העניבה. אני לא חושב שבדורות של סבא שלי הסתכלו מי הולך עם כיפה שחורה או לבנה. השאלה היא על מה הוא מקפיד ושומר, איך נראה הבית שלו ואיך הוא מחנך את הילדים שלו. בסוף קובי עושה לי הרבה נחת רוח בכל התחומים וזה העיקר". קובי: "סבי היה מראשי פא"י (פועלי אגודת

לשנות את התקשורת בציבור החרדי. יחד עם ישראל קצובר, שהגיע מקול ישראל, קיבלנו החלטה להקים עיתון. לא חששנו להקים אותו יחד עם רשת שוקן, שהתחייבה בפנינו שלא תהיה התערבות בתוכן - וההתחייבות קוימה. ההצלחה הייתה מעל ומעבר כי הציבור השתוקק לזה. קרוב לעשרים שנה ערכת את העיתון ואז המשכתי הלאה. לצערי, היום הלכו אחורה. חלק מהכתבים נעשו שטחיים יותר. ההשקעה ירדה. בשביל זה הקמתי את בית הספר החרדי הראשון לתקשורת יחד עם לשכת העיתונות הממשלתית, וגם את עיתון 'משפחה', רדיו 'קול ברמה' וקרן ק.מ.ת. שמטרתה להחזיר את העומק הזה למקצוע."

ובעוד האב כיוון את עצמו למסלול התקשורת, בנו הגיע לעולם התקשורת די באקראי.

קובי, איך הגעת לעסוק בתקשורת? חשבת על המשכיות?

"לא חיפשתי עבודה בתקשורת ובוודאי לא לעסוק בתקשורת מגורית, שנשמעה לי פחות מאתגרת. זה קרה די במקרה. אחרי שהשתחררתי מהצבא וסיימתי את הישיבה, חיפשתי עבודה כדי לממן את שכר הדירה שלי בירושלים. פגשתי איש תקשורת ששמע עליי והתעניין בי. בדיוק הקימו את מחלקת האקטואליה ברדיו קול חי (גילוי נאות: הכותב היה ממייסדי המחלקה) ואותו איש תקשורת חיפש עורך למהדורה המרכזית. אמרתי לו בגילוי לב שזה לא מעניין אותי. בוקר אחד הוא ביקש: 'בוא רק ליום אחד, אני ממש תקוע'. באתי ליום אחד והשאר היסטוריה. משם עברתי לynet ולידיעות אחרונות וכמובן לטור כאן, ב'בשבע'."

ההבדל הבין־דורי מתבטא גם בשינוי שעברו המדיות התקשורתיות לאורך השנים. בעוד יצחק ערך עיתונים מודפסים בעיקר, קובי עוסק רוב השנים במדיה האינטרנטית.

קובי: "כשדיברנו על אתגרים אתיים ומוסריים בתקשורת - האתגר הכי גדול שלי הוא המתח בין מהירות התגובה שנדרשת מעיתונאי ובין הצורך לדייק. לי מאוד חשוב להתייחס לכל מילה ואות בחדרת קודש - גם אם אפשר לערוך אותה ולשנות מיד. התחרות היא על מהירות התגובה, מי יהיה הראשון שפרסם את המידע. לפעמים

קרה שמה שכבר כן פורסם יצא לאור, מה הנחה אותי, מה היו השיקולים ומה הייתה הדרך", הוא מוסיף.

לדבריו, "בדור של אבא וסבא עיתונאי הייתה מילה נרדפת למנהיג, מחנך, סופר. היום אנחנו רצים אחרי הפוש הבא."

יצחק: "הדור של אבי היה באמת דור שבו עיתונאי עסק בהנהגה וחינוך. בדור שלי זה היה יותר לעצב דעת קהל. בדור של קובי זה נעשה קליל יותר, הלבטים הם אחרים לגמרי והאתגרים הרבה יותר קשים."

קובי: "לקחתי מהבית את הדבר הזה שבעבודה צריכים להיות שיקולים ערכיים. כי יש מי שעוסקים במרוץ אחר הסקופ והבלגן והערכים פחות מעניינים אותם. מגיל אפס ראיתי בבית שהעיתונות דורשת אומץ וחופש. אבא הוא אבי העיתונות החרדית החופשית. עד שהוא הקים את 'יום השישי', כל העיתונות הדתית והחרדית הייתה מפלגתית. זה היה עיתון חופשי שכתב מה שנכון וחשוב ולא הכפיף את עצמו לפוליטיקאים."

"אני ראיתי בבית מודל של עיתונות ערכית. 'יום השישי' שאבא ערך בתחילת דרכו, וצמחו בו עיתונאים רבים שכתבו בתקשורת המגורית וגם הכללית, היה כלי תקשורת שלא רק חיפש בלגן אלא גם פעל באופן ערכי. כמובן שכלי התקשורת הזה קבע סדר יום, אבל האמת הייתה המצפן וזה אולי סלל לי דרך לעולם הזה."

השיח על ערכים מזכיר ליצחק נחשוני ערך שהציב לעצמו כבר בתחילת הדרך, ולא היה מקובל בתקשורת החרדית עד אז. "דגלתי כל הזמן וגם עכשיו בכך שאסור למנות ועדה רוחנית לעיתון. נכון שהרב עובדיה יוסף פרסם אצלי את פסקי ההלכה הראשונים שלו, וזו הייתה ההכרה הכי טובה שהייתה יכולה להיות. הסברתי שברגע שיש ועדה רוחנית, הקורא בטוח שהכול בסדר כי יש רבנים שעומדים מאחורי זה. אני אומר עד היום שמי שמקפיד על לשון הרע, עדיף שלא יקרא עיתון כי יש בו לשון הרע. ברגע שאתה ממנה ועדה רוחנית הציבור בטוח שאין שום בעיה, אבל העורך יכול לעשות דברים שלא קשורים לוועדה, כמו לפגוע בתואר של אנשים וכדומה."

מ'חברון' לגלי צה"ל

הקריירה התקשורתית של יצחק נחשוני החלה במעבר חד מאוד מיישיבת 'חברון' הירושלמית לשירות צבאי בגלי צה"ל.

יצחק, איך חרדי צעיר מגיע לגלי צה"ל בשנים ההן?

"היה תפקיד משולב של דובר הרבנות הצבאית וכתב בגלי צה"ל שאני הרחבתי אותו. כשהגעתי מיישיבת חברון לצבא, ואני לא מאמין שהיום זה יכול לקרות, לקח אותי סגן המפקד אילון שלו כבן טיפוחיו והשקיע בי כאילו הייתי בן יחיד. אם עשיתי משהו במשך השנים בתקשורת, אני זוקף את זה בין היתר לזכות גלי צה"ל."

אז למה לא המשכת אל התקשורת הכללית, שנחשבת ויקורתית יותר?

"קיבלתי הרבה הצעות בתקשורת הכללית, אבל החלטתי שיש לי משימה בחיים -

צילום: אילן בשור

התחלה// נולד בכפר הנוער מקווה ישראל, שם התחילו ההורים את הקריירה החינוכית שלהם. בגיל שנה יצאה המשפחה לשליחות חינוכית מטעם בני עקיבא בפריז, שם גדל עד גיל חמש.

אבא// פרופ' יעקב רנד ז"ל, איש חינוך וחתן פרס ישראל. "יותר מכול הוא היה מענטש. יהודי טוב. ברוך ה' שזכיתי לאבא כזה".

אמא// בלהה רנד ז"ל. "אישה טובה, חכמה, מלאה שמחה, כאב והומור. היה לה כישרון חיקוי גדול, כנראה שאת כישרון המשחק קיבלתי ממנה. נפטרה בתוך השבעה של אבא. אין מילים לתאר כמה היא חסרה לי. אשריי שזכיתי להורים כאלה".

אח// בתקופת השליחות בפריז, אחיו בן ה־15 שלמד בישיבת נחלים חלה במחלה קשה. ההורים קטעו את השליחות וחזרו ארצה. "בשלב הראשון, בגלל שההורים שלי ישבו 24 שעות ביממה סביב המיטה של אח שלי, גרתי אצל דוד שמיון ודודה נחמה במושב נחלים. שם ביליתי כמה חודשים, עד שאחי נפטר. התקופה הזאת השפיעה עליי מאוד ושינתה אותי". לאחר מכן עבר לגור עם ההורים בבני ברק.

ספסל הלימודים// למד בבית הספר ממ"ד מוהליבר בבני ברק ולאחר מכן בסגולה, "שהיה בית ספר תורני יותר, המורים היו מאגודת ישראל והוא היה נחשב לבית ספר חזק". בחטיבה למד בישיבת נחלים, משם עבר ללמוד בישיבת אור עציון במשך שנתיים. "למדתי קצת בישיבה העירונית בתל אביב, אבל זה היה לעשות צחוק מהעבודה, כבר הייתי בחוץ".

בחוץ// "הסתובבתי בעיקר ברחובות תל אביב, מחפש את עצמי. התחלתי להשתחרר מעול תורה ומצוות. זה הבקיע עוד קודם, אבל התחיל בפועל בשנים הללו. באותם ימים לא היו ערמות של דתל"שים. הייתה לי נפש סוערת וסקרנית, רציתי לבלוע את העולם הגדול. נמשכתי לכל מה שהריח חופש".

על מדים// בגיל 18 התגייס לצה"ל. "באורח פלא ובניגוד ליכולת הפיזית שלי כנער חלוש הגעתי ליחידה 424 - ניסיון להקמה מחדש של סיירת שקד שהתפרקה כעשור קודם לכן. הייתי חי"רניק. המטנה הכי גדולה שקיבלתי בשירות הצבאי היא הזיהוי של כוח הרצון. מבחינת כוח סיבולת, הוא היה מופלא באופן יחסי לנתונים שלי. בצבא קיבלתי את היכולת לעשות דברים מעבר לדרך שבה הם נראים בטבע".

עבודת השדה// אחרי השחרור מהצבא, המחשבה הראשונית הייתה להיות חקלאי. "ראיתי את עצמי יושב עם כלב זאב ליד המדורה בלילה. הלכתי חזרה לדודים שלי שהיו חקלאים במושב נחלים וניסיתי להיות חקלאי. אבל לא היה לי את הכלי העיקרי של החקלאי: הסבלנות. הצלחתי לגדל יבול או שניים של קישואים, שאחרי זה קיבלו מחלה כלשהי. זה היה סוף הקריירה שלי כחקלאי".

שחקן// עבר להתגורר ברמת גן והמשיך לחפש את עצמו. "לא ידעתי כל כך מה אני רוצה לעשות. ניסיתי ללמוד נגינה על קלרינט ועבדתי בעבודות זמניות. באורח פלא, פתאום נכנס העניין של המשחק. ידעתי לספר בדיחות והחברים אמרו שכדאי שאהיה שחקן. התחלתי לגשש לכיוון העולם הזה. היה לי כוח רצון חזק להיכנס לעולם הזה כשחקן. התחלתי להתעניין, לקרוא, ללמוד ולהיבחן בבתי ספר למשחק". בסופו של דבר למד

שולי רנד

61

נשוי לצופית, אב לשבעה וסב לארבעה

תושב שכונת רמת חן ברמת גן

שחקן, זמר ויוצר

הבא שבו הוא כיכב כשחקן הראשי: 'הבלתי רשמיים'. ההיכרות בינו ובין הבמאי אילן מלכה החלה עוד קודם לכן, כששיתפו פעולה בסדרה 'שבבניקים'. "הסיפור נגע לי ללב, הוא היה כתוב נהדר. מאוד נהניתי מהעבודה עליו ואני מאוד גאה בתוצאה. זה סרט חשוב מאוד. יעקב כהן היה דמות אמיתית. אחרי מותו, ראשי ש"ס עלו לקברו כדי לבקש סליחה. אם אפילו חלק הכי קטן מזה קרה בעקבות הסרט שעורר את המודעות - אשרינו".

רצוא ושוב// לפני כחמש שנים הוציא אלבום שני, 'רצוא ושוב', שונה ובוגר יותר מהאלבום הראשון. "אלבום אחר לגמרי, כי הוא בא משנים אחרות. זה מה שיצא ממני באותה תקופה. האלבום הזה מאוד יקר לליבי, כשמו כן הוא - 'רצוא ושוב'".

סיפור חייו// קצת לפני הקורונה יצא במופע חדש בשם 'תשליך' שנגדע באיבו, אך חזר לתפוקה מלאה עם שחרור ההגבלות והוא רץ איתו עד היום. "מופע מיוחד, סוג של מחזמר של אדם אחד, שבו אני מספר חלק מסיפור החיים שלי, בעיקר מתוך נקודת מבט של אמונה, מה קורה ביני ובין הקב"ה. לאורך כל המופע משולבים שירים של יוצרים אחרים, שמוסיפים אמירה על הסיפור. פעם ראשונה שאני מספר על עצמי בגוף ראשון".

פינות עלומות// בחול המועד פסח

קשור אליו. בעיקר דרך הדעת שלו, הספרים העמוקים והעצות שלו. כל כך הרבה בעלי תשובה מתקרבים דווקא לברסלב כי הוא מבין את נפשנו. למרות שהוא דיבר לתלמידים שלו, שהיו צדיקים ונוראים - המונח של תשובה נותן תקווה".

תיאטרון קוגל// אחרי החזרה בתשובה לקח זמן עד שחזר לעסוק בתיאטרון. ההתחלה הייתה בהצגות יחיד על פי סיפורי ש"י עגנון. ההצגה הראשונה הייתה 'ארצי'ט' על פי 'מעשה בשני תלמידי חכמים שהיו בעירנו'. היא התנהלה בצורה מיוחדת עם אמירה תיאטרלית. הישיבה הייתה סביב השולחן והנוכחים אכלו קוגל. "ההצגה הצליחה באופן יוצא מן הכלל וזכתה בפרסים". לאור ההצלחה החליט להיכנס לתחום הקולנוע עם הסרט 'אושפיזין', שאותו כתב יחד עם גידי דר, שזכה אף הוא להצלחה מסחררת. "יש עליו חן מיוחד".

פסקול// בתוך שנים ספורות פצח בקריירה מוזיקלית והוציא את האלבום 'נקודה טובה', שהפך לרב מכר ומהווה חלק מפס הקול של המוזיקה היהודית המתחדשת. "עמיר בניון עזר לי לגלות את החלק המוזיקלי שבי. האלבום הזה היה בין הראשונים שיצאו מהלחנת הפסוקים והנכיחו את הקב"ה במילים אישיות, כהדרכתו של רבי נחמן מברסלב. עד היום בהופעות, נערים שהיו בני ארבע או חמש כשהאלבום הזה יצא שרים איתי את השירים מילה במילה".

סולחה// עברו כמעט עשור וחצי עד לסרט

במגרש הביתי

בוקר טוב

סדר היום מתחיל בתפילת שחרית ואחר כך משתנה על פי היומן. "משבוע לשבוע היומן שלי מתעדכן. הוא נקבע בעזרת השותף שלי דוד פדידה וכולל חזרות, עבודה על מחזה, עבודה על הסרט, שעות כתיבה וכמובן הופעות והצגות בצעירים ובערב".

השבת שלי

"שבת זווגית. מושגים ללמוד, לשחק הרבה. כשיש לי מצב רוח טוב אני גם מבשל".

סאונד

"אוהב לשמוע את החברים שלי: ישי, חנן, עקיבא, אביתר, אהוד. משתדל להיות מעודכן במוזיקה היהודית".

זאת אופת

רבי נחמן מברסלב. "כל כך צפוי, אבל זאת האמת. דמות מופת מבחינת שכל, דעת, כנות, חוכמה וגאונות בלתי נתפסת, ויחד עם זאת מקושרת ללב בצורה הכי עמוקה".

לשאלה

"שתירגענה הרוחות. אני לא מצליח למצוא שום פתרון שהוא לא בהבנה עמוקה שאנחנו חייבים להפסיק לתעב זה את זה, לשנוא כל כך. מתפלל שהקב"ה יביא להנחתת דעת או שיקום מנהיג אחד שיהיה מעל כל זה ויביא אותנו לשקט ולנחלה".

לפחית איתי

"התפרקות מפוארת של מה שאנחנו מנסים לבנות כל החיים שלנו".

כלאיה גזל

"סבא נחמד ורגוע".

הקרוב, יום שני י"ט בניסן, יתקיים בבנייני האומה מופע לגברים, שמגיעים אליו בעיקר בחורי ישיבות. "פעם בשנה אני מופיע לפני בני הישיבות, אהובי נפשי. זה הקהל הכי מדהים שאומן יכול לאחל לעצמו. הם מכירים דברים שאף אחד אחר לא מכיר, מהפניות הכי עלומות של הקריירה שלי. הופעה שאני ממש מחכה לה".

דער בדחן // בימים אלה עובד במרץ על כמה פרויקטים חדשים, גולת הכותרת היא הסרט 'הבדחן' שעליו הוא עובד עם גידי דר. "סיפור על בדחן ירושלמי, אלוהוליסט לשעבר שאמר כמה דברים מיותרים בתור שיכור ומאז אף אחד לא לוקח סיכון להזמין אותו. בנוסף לכך יש לו בת יחידה שהוא לא מצליח לחתן וכך מתגלגל סיפור יהודי נפלא".

החצי השני // נשוי בשנית לצופית גרנט, "המתנה הכי גדולה שיכולתי לאחל לעצמי. הייתי בשלב בחיים שחשבתי שזוגיות כבר לא רלוונטית לגביי, גם מבחינת זה שאני מביא איתי תיק קשה שאני לא הולך להנחית על אף אחד. אז הקב"ה שלח לי את האישה היחידה שיכולה להתמודד איתו".

הנחת // שבעה ילדים. דניאל (32) נשוי לבת-אל ואב לשלושה, דוד (27) נשוי לקמילה ואב לבת, הילה (26), אריה יהודה (25), ישראל (23) עם תסמונת דאון, אודליה (21) ונחמן (17).

אם זה לא היה המסלול // "הייתי לומד תורה".

והגית בו

המכון הגבוה לתורה
ע"ש לודביג ואריקה יסלון
אוניברסיטת בר-אילן

המכון הגבוה לתורה ופרויקט השו"ת באוניברסיטת בר-אילן, בשיתוף קרן הולנדר מכריזים על

פרס "והגית בו"

לכתיבת מאמרים תורניים מעולים
על ידי אנשי תורה ועבודה

נושא הכתיבה לשנת תשפ"ג:

ממשקי אדם ומכונה - השלכות הלכתיות ואתיות

התחרות מיועדת לגברים ונשים, בני שלושים וחמש ומעלה, העובדים לפרנסתם בעבודה שאינה לימודית-תורנית.

סכום הפרס למקום הראשון 15,000 ₪

סכום הפרס למקום השני 10,000 ₪

מאמרים נבחרים נוספים יזכו בפרס של מאגר פרויקט השו"ת

ועדת הפרס

הרב ד"ר יהודה אלטשולר | הרב ד"ר אביעד הולנדר

פרופ' יהונתן הלוי | הרבנית חנה הנקין

הרב ד"ר אלכס טל | הרב אהרן כץ

הרב פרופ' אברהם שטינברג

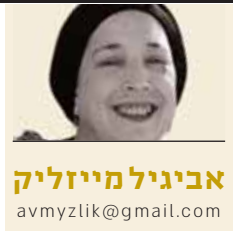
תאריך הגשה אחרון: ר"ח תמוז תשפ"ג

טקס חלוקת הפרס: חנוכה תשפ"ד

לפרטים סרקו את הברקוד <<

משפיעים על המחר, היום. פרויקט השו"ת 8511*

אביגיל מייזליק
avmyzlik@gmail.com

האמת שמעל העננים

לכל אחד עולם מלא - בשמחות, בפחדים, בבלבול ובנחת, אבל לעולמות השונים של כולנו יש אופק אחד שמבטיח להאיר יום אחד באור אינסופי

אחד הזיכרונות הראשונים שלי הוא מגיל חמש. הייתי אז בגן חובה. לכבוד חג הפסח תפרו לנו בקיבוץ בגד חדש יפהפה, עם הדפס של תותים על הבד. כולנו עמדנו נרגשים, רועדים מגודל המעמד, מול תשע מאות חברי קיבוץ, כדי לשיר "מה נשתנה". אפילו אז, בהיותי חילונית, שמאלנית, רחוקה מאוד מאוד מהיום, המילים הללו ריגשו אותי בצורה לא רגילה. למרות שאני זוכרת איך הייתי קצת מוטרדת מהעובדה שלא הצלחתי להבין לאיזה אריה מתכוונים, במשפט "שהאריה רכות"...

השעון רץ קדימה חמישים שנה, ואני יושבת עכשיו מול המחשב, במרחק של בערך חמש וחצי דקות, ורק עוד סיום של צביעת כמה קירות, ניקוי של התנור, פניש של הארונות, ספונג' גדולה בכל הבית ויומיים של בישולים אינסופיים לפני ששוב יגיע ליל הסדר, ליל הסדר תשפ"ג. יושבת ומנסה לחשוב מה באמת נשתנה.

השמיים שייכים לכולם

בחוץ סערה. סערה ממש עם רוח וגשם שלא ברור איך הוא נפל עלינו דווקא עכשיו, אל תוך האביב והמפות הלבנות שעוד צריכות להתייבש על החבל. וסערה עוצמתית עוד יותר, של התנגחויות והתנגשויות ודעות תקיפות ורגשות עזים ובלבולים קשים והסתר פנים, ומכל כיוון וצד טעויות, כל כך הרבה טעויות. אבל בפנים, אל תוך הבית, הרוח הנושבת לא מצליחה להיכנס. כאן יושבת ילדה אחת ומקרצפת את כלי הכסף, וילד אחר צובע את הקיר. וגם אני, לפני ואחרי כתיבת הטור, חופרת בתוך הארונות של המטבח. ומלפניי, מאחוריי ומכל צדדי כל השכנים כולם, באותו מקום בדיוק, מתכוננים.

אני זוכרת איך נדהמתי פעם, בטיסה לאנגליה, שהייתה באחד הימים הגשומים ביותר של החורף. עננים כמעט שחורים מרוב כובד כיסו את עין השמיים לכל כיוון, גשם זלעפות ירד, מלווה בברקים ורעמים. ממש לא הזמן הכי כיף לטוס בו. אבל המטוס המריא בכל זאת, נרעד קצת משכבת העננים הסוערת ועובר לו הלאה, הלאה, מתקדם לעבר שמיים זוהרים בכחול בוהק מאופק עד אופק. המומה לגמרי שפשפתי את העיניים מול השמש הזהובה ששלחה קרניים חייכניות לכל עבר, כאילו שום ענן לא מטפטף מתחתיה ובכלל

אני זוכרת איך נדהמתי כעם, בטיסה לאנגליה, שהייתה באחד הימים הגשומים ביותר של החורף. המטוס המריא, נרעד קצת משכבת העננים הסוערת ועובר לו הלאה, מתקדם לעבר שמיים זוהרים בכחול בוהק מאופק עד אופק. המומה לגמרי שפשפתי את העיניים מול השמש הזהובה ששלחה קרניים חייכניות לכל עבר, כאילו שום ענן לא מטפטף מתחתיה ובכלל לא חורף עכשיו בעולם

חכה עוף אפוי במילוי פטריות

המנה הנפלאה הזאת מלווה אותי כבר שנים. היא כל כך קלה להכנה, מרשימה וטעימה במיוחד. מלית עסיסית וריחנית של פטריות, אגוזים טחונים ועשבי תיבול מעלה את חזה העוף לרמה חדשה של טעם. גם צורת המילוי פשוטה במיוחד, והאפייה בתנור יחד עם הרוטב המתקתק משלימה את המתכון כולו למנה שראויה לפאר את שולחן החג.

6 מנות	מאן אפיה: 20 דקות	מאן טיפון: 15 דקות	דרגת קושי: קלה פלוס
- סלסילת פטריות קצוצות 3 שיני שום כתושות 2 כפות פטרוזיליה קצוץ 2/3 כוס אגוזים טחונים - מלח ופלפל	12 פרוסות שניצל חכה עוף, - נקיות מיומן וסחוס - ביצה טרופה - שליש כוס אגוזים - אגוזים טחונים 2 כפות מלח מלח	- מלית: - ביצה בינוני קצוץ דק 3 כפות מלח מלח	- מלית: - רבע כוס יין אדום 2 כפות סלסילת אגוזים - מלח ופלפל

מכינים את המלית: מחממים מחבת על אש גבוהה, מוסיפים את שמן הזית והבצל ומטגנים ומערבבים מדי פעם במשך 3 דקות. מנמיכים את האש וממשיכים לטגן ולערבב מדי פעם עוד 10 דקות. מגבירים שוב את האש ומוסיפים את השום הכתוש והפטיות הקצוצות. מתבלים במלח ופלפל ומערבבים. מטגנים שתיים-שלוש דקות, עד שכל הנוזלים מתאדים. מסירים מהאש, מוסיפים את הפטרוזיליה הקצוצה והאגוזים ומצננים מעט.

מכינים את חזות העוף: מחממים תנור לחום של 200 מעלות. מרפדים תבנית בינונית בנייר אפייה. עוברים על חזות העוף, ואם הם עבים דופקים עליהם מעט בעזרת פטיש שניצל לשטח אותם. לוקחים פרוסה ראשונה של חזה עוף ומסדרים לאורכה פס של מלית בעובי של כסנטימטר אחד. מגלגלים את חזה העוף בצורה מהודקת על המלית לקבלת גלילה. מניחים את גלילת העוף בתבנית כשהחתך כלפי מטה, וממשיכים להכין את כל הפרוסות באותה צורה. כשכל הגלילות מוכנות בתבנית, מערבבים יחד את מרכיבי הרוטב ויוצקים מעל חזות העוף. לבסוף מורחים על חזות העוף בחלקם העליון ביצה טרופה ומפזרים שקדים או אגוזים טחונים, יוצקים את שמן הזית באופן אחיד על כל החזות ומכניסים לתנור החם. אופים במשך 15-20 דקות, עד שהעופות מזהיבים. להגשה: חוצים את החזות בצורה נאה כדי שיראו את המלית היפה שבתוכם, יוצקים כף או שתיים מהרוטב שהצטבר בתבנית ומגישים. אם רוצים להגיש בשבת או בחג - לחימום על הפלטה, חשוב לשים את המנה על כלי שני ולא ישירות על הפלטה, כדי שהעוף יישמר חם אך לא יישרף.

מוצאים לבנו איתנו גם כקהילה!

ספר שני בסדרה האהובה!

רב המכר
החדש

עשרות סיפורים מעוררי מחשבה על פרקי אבות
לקוראים הצעירים ולכל המשפחה

ועכשיו, מבצע לקהילות, בתי ספר, בתי כנסת ומוסדות:
המזמינים 50 ספרים ומעלה יקבלו מחיר מיוחד לכל ספר,
וגם זום משותף לקהילות עם סיון רהב מאיר.

ידיעות ספרים

052-5558091

להזמנות
קבוצתיות
רוני:

אמב

אכל

ה

אין

פסח בשומרון בטוח שתהנו!

שלוש דרכים לטייל בפסח בשומרון, בטוח שתבחרו:

טיול משפחתי >>
מעיינות, יקבים,
אתרי תיירות ולינה.
כל מה שיפה ופורח.

מותאם ומושלם >>
חדש! אתם בוחרים
אזור ואנחנו מתאימים
עבורכם יום טיולים.

בטוח שתסעו >>
אוטובוס תיירים
לטיול מודרך
באתרים השונים.

למידע נוסף: מוקד המידע 03-9061111 |

חפשו בגוגל תיירות שומרון

